The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by the Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500
Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by the Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500
Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. IX. Kaina 3c Chicago, Ill., Antradienis, Lapkričio-November 14 d., 1922 m. 437 No. 268

Daugiau 1,000 žm. žuvo žemės drebėjime

Karo pavojus didėja

Vokiet. susektas fašistų suokalbis

1,000 žmonių žuvo žemės drebėjime Čili

Daug miestų sugriauta, daug laivų paskandinta. Nuostoliai milžiniški.

SANTIAGO, Čili, lapkričio 13. — Siunčiama umi pagelba tukstančiams žmonių, kurie atsirado be pastogės visoj Čili del subatoj ištikusio žemės drebėjimo ir paskui didelės vilnies užpludimo.

Apskaitoma, kad toje nelaimėje žuvo mažiausia 1,000 žmonių (o ne 170 žmonių, kaip rodė pirmosios žinios). Nuostoliai siekia milionus dolerių, kadangi keletas miestų yra visai sugriauti, o ir šiaip daug namų apgriauta, susisiekimo linijos suardytos ir daug laivų paskandinta visu 1,400 mylių Pacifiko pakraščiu, kuri palietė pakilusi vilnis. Laipsniškai atsidarant telegrafo linijoms vis baisesnių ir baisesnių žinių gaunama.

Labiausia nukentėjo trys provincijos, kurių centru yra Atacama. Vallenar miestas yra griuvėsiuose. Ten žuvo 360 žmonių ir 600 žmonių liko sužeisti. Kalėjimui sugriuvus 12 kalinių liko užmušta. Išlikę gyventojai neturi nė maisto, nė medikalinės pagelbos.

Coquimbo mieste, kur žuvo 100 žmonių, vis dar jaučiamas silpnas žemės drebėjimas. Charanal mieste vilnis užliejo sankrovas ir gyventojai yra be maisto. 10 lavonų jau atgauta. Caldera yra griuvėsiuose. Jura užliejo miestą ir net vagonus nuplovė.

Visi laivai pakraščiuose arba tapo sudaužyti į akmenis arba tapo išmesti toli ant kranto. Daugely vietų prieplaukos ir dokai sunaikinti. Šiandie visu pajuriu plauko kariniai laivai ir išsodina gelbėjimo partijas ir maistą nukentėjusiems gyventojams, kurių daugelis liko visai be jokio maisto.

Juros vilnies užpludimas rodo, kad žemės drebėjimas palietė netik sausžemį, bet kad jis gal dar smarkesnis buvo jurų dugne. Vanduo išpradžių nuslinko toli nuo kranto ir paskui sugrįžo labai didele vilnimi, kuri, kaip tuli sako, siekė apie 50 metrų augščio. Niekuriose vietose tokis vandens nuslinkimas ir užpludimas pasikartojo penkis kartus, taip kad pasikartojantis užpludimas pavertė į griuvėsius ne vieną miestą. Bet gyventojai spėjo išsigalbėti, laiku pabėgdami į kalnus.

Žemės gi drebėjimas buvo tiek smarkus, kad vietomis seismografai sugedo. Jis tęsėsi 3 val. ir 40 min. ir siekė iki 1,200 kilometrų nuo Andų kalnų (Pacifiko pakraščiuose).

Talkininkai nebesusikalba

Anglija atidėlios Turkijos taikos derybas iki gaus Francijos ir Italijos paramą.

LONDONAS, lapkr. 13. — Šiandie turėjo prasidėti artimųjų rytų taikos konferencija Lausannoje, bet tapo atidėta vienai savaitei. Tečiaus yra labai abejotina ar neprisieis jos ir ant toliau atidėti. Anglija yra pasiryžusi nepradėti jokių derybų su turkais iki ji nebus gavusi užtikrinimo, kad tose tarybose Angliją rems Francija ir Italija. Ji todel reikalauja pirmesnio susitarimo tarp pačių talkininkų. Bet kaip jie gali susitarti, jei nebus sušaukta pirmiau vienų talkininkų konferencija. Sušaukti gi konferenciją ir susitarti į vieną savaitę laiko negalima yra.

Be to patįs talkininkai yra tiek užimti, kad jie negali laikyti jokių tarpusavinių konferencijų. Anglijos užsienio reikalų ministeris Courzon yra tiek užimtas, kad negali išvažiuoti iš Londono. Premieras Poincare atsisakė važiuoti į Londoną, kadangi jis esąs užimtas rengimu biudžeto. Italijos premieras Mussolini irgi negali apleisti Italijos, nes jis yra dabar labai užimtas viduriniais šalies reikalais.

Tuo gi tarpu Turkijos delegatai jau atvyko į Lausanną ir ten nekantrauja. Jie jaučiasi pergalėtojais ir norėdami pasinaudoti nesutikimais tarp pačių talkininkų, reikalauja, kad taikos konferencija butų laikoma kuogreičiausia, be jokių atidėliojimų.

Padėtis Turkijoj rusti.

Atsinaujinus susisiekimui su Konstantinopoliu, ateinančios iš ten žinios rodo, kad padėtis Turkijoje yra labai rusti ir kad tik didelėmis pastangomis ir didžiausiu atsargumu veikiant galima bus išvengti karo. Kraštutinieji elementai įsivyravo Turkijos nacionalistų valdžioje ir jie nenori daryti talkininkams jokių nusileidimų, bet yra pasiryžę viskame talkininkams priešintis ir spirti talkininkus kuogreičiausia išsikraustyti iš Turkijos.

Talkininkų padėtis greitai pasidarys visai nepakenčiama ir padėtį gali išgelbėti tik labai sutartinas talkininkų veikimas ir paskelbimas Konstantinopoly karo stovio. Tokis susitarimas ypač esąs reikalingas laike taikos tarybų ir jeigu tokio susitarimo tarp talkininkų nėra, tai geriau nelaikyti ir pačios taikos konferencijos.

Nepatvirtintomis žiniomis, anglų komanduotojas Konstantinopoly gen. Harrington kariniu laivu išplaukęs į Egyptą. Tvirtinama, kad jis išvažiavęs del rustumo padėties Konstantinopoly ir manąs perkelti savo kvatierą į Cairo, Egypte.

Nežiurint viso padėties rustumo, Londonas yra ramus. Visai nejaučiama to sujudimo, kokis buvo laike pirmo krizio. Nėra sujudimo ir valdžioje, tarsi jokio krizio dabar ir nebutų. Laike pirmo krizio vis šalis buvo sujudusi, ministerijos leido ilgiausius pareiškimus, Lloyd George kabinetas per naktis laikydavo susirinkimus ir svarstydavo vien artimųjų rytų padėtį. Dabar viso to visai nėra.

Karo debesis renkasi.

PARYŽIUS, lapkr. 13. — Premieras Poincare pranešė Anglijos ambasadoriui Hardinge, kad jis atmeta pakvietimą važiuoti Londonan pasitarimui del artimųjų rytų taikos. Tečiaus jis sutinka tartis su anglais ir italais Paryžiuje ar Lausannoje dar prieš konferenciją. Londonas esanti nepatogi vieta. Jis tikisi, kad anglai ir francuzai susitarsią visais svarbiausiais klausimais.

Nesutikimas tarp talkininkų iškilo tuo laiku, kada karo debesis vėl renkasi artimuose rytuose. Padėtis Turkijoj yra įtempta. Nacionalistai darosi agresyvųs ir jau nebemaldauja talkininkų, bet stato jiems griežtus reikalavimus. Anglija nori griebtis ginkluotos spėkos ir paskelbti karo stovį, bet tam priešinasi francuzai ir italai, nes tai tuojaus iššauktų karą. Francuzai ir italai sako, kad vienatinis budas pagerinti padėtį yra tuojaus sušaukti taikos konferenciją ir francuzai nori laikyti tokią konferenciją be jokių pirmesnių pasitarimų tarp talkininkų.

Turkijos delegatai jau yra Lausannoje ir grumoja griebtis agresyvių priemonių, jei neprasidės tuojaus taikos konferencija, nes esą nebegalima ilgiau sulaikyti Turkijos nacionalistų armijos, kuri stato pavojun kaip Konstantinopolį, taip ir Trakiją.

CHICAGO. — Keturi žmonės liko sužeisti vakar gaisre apartamentiniame name prie 1146 W. Ohio St. Gaisras kilęs nuo padegimo ir taip greitai išsiplėtė, kad gyventojai vos spėjo išsigelbėti.

Nepasisekusi klerikalams žvejonė

Lietuvos klerikalai išėjo žvejoti, bet ne žuvų, o balsų. Sunkiai dirbo, visus tinklus užtiesė ir nemažai keikėsi. Bet visas tas vargas, ta "ščyra procė" nuėjo niekais: klerikalams taip ir nepavyko pagauti didžiumos balsų. Šmugelninkai del ei to esą labai nusiminę...

Susekė suokalbį prieš Vokietijos valdžią

Suokalbininkais vadovavo Kappo šalininkai.

BERLINAS, lapkr. 13. — Susektas labai platus suokalbis, kuriuo vadovauja Kappo monarchistų 1920 m. sukilimo vadovai. Suokalbis susektas areštavus leit. Bosbach, savanorių vado, kuriam buvo pavesta organizuoti Berline fašistus. Policija suižnojo, kad Vokietijoje labai platinasi fašistų judėjimas. Fašistų organizavime dalyvauja visi žymiausieji Vokietijos reakcionieriai ir monarchistai. Tų fašistų tikslas yra paskelbti Vokietijoje diktatorių, kuris dar nėra jų paskirtas ar bent įvardytas.

Bolševikai bijosi fašistų

MASKVA, lapkr. 13.— Komunistų internacionalo kongresas svarsto budus kovos su fašizmu, kuris sparčiai platinasi Vokietijoj, Lenkijoj, Rumunijoj, Vengrijoj ir Čecho-Slovakijoj.

Pravda sako, kad fašizmas darosi internacionalinė politinė ir ekonominė jiega. Jis sako, kad komunistai turi sudaryti anti-fašistinį frontą ir neleisti tam judėjimui taip sparčiai plėtotis, kaip kad jis plėtojasi Italijoje.

Kovos su fašistais.

BUDAPEŠTAS, lapkr. 13.— Vengrijos valdžia rengiasi pradėti griežtą kovą su savo šalies fašistais ir pirmiausia puls žymiausius politikoje žmones, jei bus susekta, kad jie priklauso fašistams.

Atmetė Wirth sumanymą

BERLINAS, lapkr. 13. — Puolimas Wirth kabineto darosi neišvengtinas didėjant finansiniam kriziui. Wirth buvo padavęs sumanymą kaip sustiprinti Vokietijos markę ir subalansuoti biudžetą, bet talkininkų kontribucijos komisija visus jo sumanymus atmetė.

Kaip Eina Anketa

Kortelės su balsavimais del Lietuvos piliečių registracijos ir Lietuvos pilietybės įstatymo vis plaukia Redakcijon. Iki šiol balsavimo daviniai tokie:

Vakar suskaityta balsų:

Už registraciją	7
Prie	263
Neaiškių	1
Viso	271

Buvo paskelbta:

Už registraciją	121
Prieš	8672
Neaiškių	113
Viso	8906

Kartu:

Už registraciją	128
Prieš	8935
Neaiškių	114
Viso	9177

Ar Tamsta ir Tamstos draugai jau balsavote? Jeigu ne, tai tuojaus perskaitykite anketos blanką, išspausdintą 4-me puslapyje, ir išpildykite ją!

Ypatingai raginame tolimesnių miestų draugus sukrusti. Kolkas didesnis žmonių skaičius dalyvavo anketoje iš Chicagos. Tegul atsiliepia visos lietuvių kolonijos!

ORAS

Valdžios pranašas vyriausiojo pašto bokšte orą Chicagai ir apielinkei pranašauja šiaip:

Šiandie — veikiausia lietus; nedidelė permainà temperatūroje.

Saulė teka 6:38 val., leidžiasi 4:31 val. Mėnuo teka 1:15 val. nakty.

Lietuvos žinios

F. Bortkevičienės byla

Spalio 2 d. pas Kauno Taikos Teisėją buvo nagrinėjama F. Bortkevičienės byla. Bortkevičienė buvo kaltinama Valstybės Gynėjo sulig straipsnio 2631, tai yra už įžeidimą valdžios, ar vyriausybės, platinant neteisingas ir iškraipytas žinias. Toks prasižengimas buvo nužiurėtas "L. Ukininko" 38 numeryje straipsnyje "Lietuviški farizėjai," butent ta vieta, kur kalbama, ką davė kraštui krikščionys demokratai, budami Seime daugumoje. Apkaltinamoji pusė taip motyvavo: kadangi Seime daugumą sudaro krikščionys-demokratai ir apie tai visur žinoma Lietuvoje ir užrubežyje, tai įstatymai praeina visuomet jųjų balsais, tokiu budu jie yra kaipo įkunytas Seimas, o niekinti krikščionys demokratai, tai tas pats ką niekinti Seimą; o kadangi tame straipsny toliau palyginta prezidentas su caru, tai yra prezidento įžeidimas; todel, anot kaltintojo turi būti pritaikinta bausmė numatyta virš minėtam straipsnyje. Gynė advokatas Petras Leonas, nurodydamas į labai slidų ir pavojingą musų valstybei kryptį; jei bus identifikuota valdžia ir krikščionių demokratų partija ir bus pritaikintas bolševikų metodas nei žodžio apie vyriausybę, nei apie viešpataujančią partiją. Nusprendimas: F. Bortkevičienė pripažinti kal ta ir nubausti dešimtimi tukstančių piniginės baudos arba neįsimokant keturiomis paromis kalėjimo. —

Reikia pasakyti, kad įsigalėjus naujam Steigiamojo Seimo įstatymui apie valdžios ar vyriausybės įžeidimą turime laukti ir daugiau panašių bylų.

PLUNGĖ (Telšių ap.) —Paroda. Spalių 2 d. čia buvo įrengta Žemės Ukio paroda. Žemaičių veislės arklių vos keletas tesimatė. Labai gražios buvo Brievių Narutavičiaus anglų veislės avys.

Es. VILKAVIŠKIS. — Dvarų dalinimas. Iš žemės tvarkytojo gautomis žiniomis, Vilkaviškio apskr. nuo 1919 ligi šių metų, yra išdalinta 13 dvarų, 2300 hekt. žemės į 324 sklypus. Gavo kariai, bežemiai ir mažažemiai.

Šiemet jau yra baigti dalinti 5 dvarai — 1585 hekt.: jau gavo ar dar gaun 60 karių, apie 120 bežem mažažemių ir 2 mokyklos.

Dabar yra dali mi dar 7 dvarai — 1728 hekt. ploto.

Be to, dar šiais metais iš eilės busią dalinami 5 dvarai — 1500 hekt. ploto.

Latvių nota Lietuvai

KAUNAS. — Latvių laikraščio "Latvijos Vestnesis" pranešimu, Latvija įteikė Lietuvai notą, kurioje pasakyta, kad nuo spalio 15 d. sustabdoma Lietuvos pabėgėlių ir optantų vežimas per Latviją užtat, kad Lietuva nepildanti sutarties, butent nesumokėjusi Latvijai 2,252,226 rb. 83 k.

Patiekusi tą žinutę, Elta dar prideda tokį prierašą:

Turime pastebėti, kad ta žinutė neatsako tikrenybei. Einant Lietuvos sutartimi su Latvija, Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerija yra pervedusi per Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką į Latvijos Valstybės Taupomą ir Kredito Banką Rygoje š. m. birželio m. 10 d. 1000,000 latv. rubl., š. m. birželio mėn. 12 d. 1,047,461 lat. rublių, š. m. birželio mėn. 27 dieną 125,761 lat. rbl., š. m. spalio mėn. 18 d. 120,516 lat. rublių.

Visi tie pinigai yra gauti Latvijos Valstybės Banko sutarty nurodytu laiku; tik kaikurios sumos, kaip tai dabar pastebėta, Latvijos Banko užrašytos, matyti per klaidą, ne Latvijos, bet Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerijos sąskaiton.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, lapkr. 13 d., užsienio pinigų kaina, be persiuntimo, perkant jų ne mažiaus kaip už 25,000 dolerių, bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos 1 sv. sterlingų	$4.46
Austrijos 100 kronų	⅛c
Belgijos 100 frankų	$5.95
Danijos 100 frankų	$20.15
Finų 100 markių	$2.55
Francijos 100 frankų	$6.44
Italijos 100 lirų	$4.70
Lietuvos 100 Litų	$10.00
Lenkų 100 markių	½c
Norvegijos 100 kronų	$18.53
Olandų 100 gul ių	$39.18
Šveicarų 100 markių	$18.29
Švedijos 100 kronų	$26.85
Vokietijos 100 markių	1⅝c

Kalėdoms Dovanų Lietuvon

Dabar yra laikas išsiųsti pinigų Lietuvon, jeigu nori, kad tavo dovana butų ten suvartota belaukiant Kalėdų, prisirengiant linksmai sutikti tą didelę Lietuvos šventę.

Kada dabar jau yra įvesti Lietuvoje savi pinigai, tai kiekvienas pasiųstas iš Amerikos doleris turės tokią pat pastovią vertę, kada jis bus išmainytas į **litus.** Išties, Amerikos lietuvių doleriai palaikys litus augštame kurse.

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius siunčia pinigus Lietuvon **litais, doleriais ir markėmis.** Lietuvoj vienok, pagal valdžios paliepimo, pinigai išmokami yra tik **litais.**

Siųskit per Naujienas pinigus Lietuvon. To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Iš Mokslo Srities

URVŲ STEBUKLAI VIRGINIJOJE.

Jungtinių Valstijų Geologinė Apžvalga pastebi, kad urvų rodymas keliaujantiems žmonėms yra augančia pramone Shenandoah'o klony, Virginijoj. Garsusis Jėties Klonis (Valley Pike), dabar esantis dalimi kelio iš New Yorko į Atlantą, kas metai yra pervažiuojamas automobiliais tukstančių keleivių, įsigeidusių pirma Ameriką pamatyti; ir nei vienas nėra pilnai matęs Ameriką, jei jis nėra matęs vieno ar daugiau urvų Shenandoah'o klony.

Iki nesenai vienintėliais urvais prieinamais visuomenei buvo garsus Luray urvai Page kauntėj ir Weyers urvai šiaurinės Augustos kauntėj. Tačiaus pernai metais tapo atidaryti visuomenei Engless urvai Shenondoah kauntėj ir Shenandoah urvai.

Shenandoah urvai, kurie tapo atidaryti gegužės 31 d. yra apie trijose myliose į pietus nuo Jacksono kalno ir dviejose myliose į vakarus nuo Valley Pike, su kuriais jis yra sujungtas smulkiais akmenimis piltu keliu. Jie randas arti Shenandoah urvų stoties prie pietų gelžkelio Harrisburgo šakos ir yra lengvai pasiekiami automobiliu važiuotiems ir gelžkeliu keliaujantiems.

Urvai dabar apšviesti.

Lankytojas nusileidžia į šitus urvus konkreto laiptais ir tuojaus pamato pirmutinius stalaktitus, kurie atrodo kaip stovi stulgiai (kinžalai) iš sukristalėjusių kalkių grynanglinės druskos, kabą kaip varvekliai nuo tų vietų, kur paviršiaus vanduo varva nuo kalkakmenio lubų. Ties laiptų apačia yra ruimingas prieškambaris, vedąs į ilgą eilę kambarių augštais skliautais, sujungtų siaurais takais, sudarančiais apskirta išvaizda milžinišką raidę S; visa apšviesta sumaniai paslėptais žiburiais.

Gražųs naturiniai išpuošimai randas kiekvienam kambary. Čia šoninės sienos išdarytos brukšniuotu kristaluoto plėstro laistu; ten linksmos draperijos kabo palšais vainikais ir rausvai dažytų juostų. Tai čia tai ten, pavieniui ar grupėmis kabo stalaktitai ir kįla augštyn stalagmitai — pirmieji kojomis augštyn apversti kugiai, yra maitinami trykštančių kalkėto vandens filmių; antrieji, stulpai, ar jiekštos, yra maitinami tyškančių vandens lašų. Davęs savo vaizduotei valią lankytojas šitose arvų nuosėdose gali rasti panašumo visokiausiems žemės daiktams. Jis gali įžiurėti ten žvėris, paukščius ir net žuvis: siluetinius atvaizdus garsiųjų bokštų, minaretų, kalėjimų ir bonių, kybančių daržų, augštų pakriaučių, apaugusių ugiais panašiais į gražias koralines kerpes augančias drėgnose giraitėse vasarą.

Urvų yra daug.

Viename kambary eilės vidury parodomuoju daiktu yra siauras 30 pėdų baltai blizgančio kristalo krioklys apsuptas dviejų permatomų palšos okros krioklių. Ties apačia ir užpakaliu šito deimantinio krioklio, matomo pro laibas Rytų alebastro jiekštas, yra "Kauko paslaptis", mažytis klonelis tam tikru laiku apšviečiamas gyvų švyturių, tur but žiburiuojančių vikšrelių kažkokių vabzdžių, ir muselių, kurios paprastai buva tokiuose urvuose.

Anot Jungtinių Valstijų Geologijos Apžvalgos vedėjo A. C. Spencero, Shenandoah klonio urvai yra daug skaitlingesni negu pripuolamas lankytojas galėtų manyti. Uuolos, kuriose šitas platus į Kasimus panašus klonis tapo išraustas vandens, daugiausia buvo kalkakmenis, o kur tik šitos uolos yra, ten urvų buvimą parodo du neapsirinkami ženklai — daugybė lomų su vandeniu ir nebuvimas upelių, kurie teka į didesnius upelius.

Plotai neturintieji upelukų, gavę atatinkamą apštį lietaus vandens, turi suteikti jį upeliams ir upėms; bet jie suteikia jį ne viršutinėmis vagomis, o požeminėmis gįslomis, kurios aprupina versmes giliuose kloniuose. Lomos yra prastai padarytomis leikomis; kurios perduoda paviršiaus vandenis požeminiams vandens keliams.

Platus požeminių vandens kelių išplėtojimas kalkakmenio kloduose, kaip va Shenandoah'o klony, pareina nuo dviejų geologinių dalykų: viena, didelės uolos skeveldros visuomet buva trukę per susijungimus, ir antra, kalkakmenį ištarpina lietaus vanduo, kuriame yra daug maža grynanglinio dvideginio. Paviršiaus vanduo įeidamas į aižas, susijungimo plyšius ir apatines plokšmes ėda kalkakmenio sienas ir griaužimo eiga ankštas aižas bei susijungimus padaro atvirais plyšiais. Šitai tirpinimo eigai einant, pasidaro šalutiniai susijungimai nuo plyšio į plyšį ir žemyneiginis susiduriančių atvarų griaužimas yra sustabdomas tik tąsyk, kada požeminiai vandens keliai buva ankštai suderinti su vandens sistema kontroliuojama paviršiaus srovių. Šitokiu budu Shenandoah klonio urvai yra pasidarę.

27 milionai Lenkijos gyventojų

Lenkijos statistikos raštinė paskelbė neseniai daryto gyventojų surašinėjimo išdavas; prie Lenkijos gyventojų skaičiaus priskaitytа Augštosios Silezijos ir Vilnijos gyventojai. Pačios Lenkijos gyventojų yra 25,372,447, lenkų Augštosios Silezijos, 980,296 ir Vilnijos, 498,968. Kareivinių surašinėjimo skaitmuo buvo 318,452; žinoma, čia įskaitoma ir viršskaitmeniniai. Visos naujosios Lenkijos visas gyventojų skaičius spalio 10 d., 1922 m. buvo 27,160,163.

Lenkijos kabineto krizio užsibaigimas profesoriaus Novako sudarymu naujos valdžios liepos 30 d. suteikė nepaabejojamą palengvėjimo jausmą toj šaly, tuomi labiau, kad valdžios didžiuma pasirodė didesnė negu iš pirmo buvo manyta, kuomet daugeliui kaiminių apygardų atstovų išvažinėjus po namus Seimas balsavo savo ištikimumą valdžiai. Seimas, pratęsęs savo posėdžius mėnesį laiko, rugpiuty padarė pertrauką. Visuotini rinkimai, kurie buvo paskirti spalio mėnesiui, tapo perkelti į lapkričio mėnesį, radikalams butinai reikalaujant rinkimus atidėti iki ateinančio pavasario. Steigiamojo Seimo darbams pasibaigus lenkų valdžiai nedaug kas belieka atlikti, nebent laukti rinkimų, kurie nuspręs naujosios Lenkijos pirmą tiksliai įsteigtą valdžią ir seimą.

Lenkų tautinės mažumos nekantriai laukė pamatyti naujos valdžios atsinešimą į ateinančias lenkų derybas su vokiečiais Drezdene del neišspręstų klausimų tarp tų dviejų šalių. Buvo visų manoma, iš dalies pasiremiant naujo premjero patiesi pareiškimais, kad Dras Nowakas yra linkęs taikytis, kiek yra galima, su Vokietija ir kitais Lenkijos kaimynais. Rugpiučio mėnesį dalykai vėl įsitempė kas del Augštosios Silezijos, kuomet 6,000 lenkų pabėgo į lenkų pusę iš vokiečių srities, prie kurios jie buvo prievarta priskirti, einant plebiscitiniu susitaikymu; jie atnešė gandų apie vokiečių terorą, taikomą į padarymą veikmės į balsavimą, kuris ketina buti spalio 3 d. nusprendimui to, ar vokiečių Silezija turi buti savivaldinga valstybe, ar pasilikti Prusijos provincija. Didele didžiuma balsų 513,126 prieš 50,400 plebiscitas nusprendė pasilikti su Prusija.

Lenkų Augštoji Silezija drauge su Tešenu bus padalinta į tris apygardas rinkimams į Varšavos parlamentą. Vienas atstovas bus renkamas nuo kiekvienų 25,000 gyventojų. Apie riaušes prieš žydus rugp. 23 d. buvo pranešta iš Katovicų ir Benteno.

Gandas, busią lenkų armija tapo padidinta nuo 250,000 iki 300,000 kareivių, kad atsilaikius pavojui nuo didelių rusų pajiegų sutraukimo Lenkijos pasienin, lenkų valdžia rugs. 1 d. užgynė. Valdžios delegatai pasiųsti neutralėn zonon tarp Lenkijos ir Lietuvos, gavo girdėti daug nusiskundimų iš vietos lenkų gyventojų, busią lietuviai darą užpuolimus, pereiną sieną ir daug nuosavybės sunaikiną.

Ar jiems pavyks?

Prezidentas Hardingas atidavė garbę didiesiems bankininkams, kurie finansino pasaulinį karą ir vedė Amerikos reikalus po karo. Jis manė juos busiančius toliaus Amerikos vadais "socialinio supratimo, etikos idealo, moralių įkvėpimų ir geriausios išminties surinkime." Ką galima pasakyti į tą?

Mes laukiam kongresinių ir valstijinių rinkimų. Manytum, kad senosios partijos nariai turėtų buti truputį atsargesniais. Bet jie jaučiasi taip užtikrintais, kad švaisto savo prasižengimais balsuotojams į akis. Jie apkrauna žmones nauju apsaugos muitu, patrigubina pragyvenimo brangį, veda kovą prieš organizuotus darbininkus uždraustimis, pramoniniais teismais, vykdovų įsakymais. Jie susiriesdami stengiasi numušti algas, prailginti darbo valandas, išplėšti darbininkams teisę streikuoti, pikietuoti, susirinkimus šaukti, savo mintis išreikšti žodžiu, ar raštu.

Jie laukia kongreso išsiskirstymo ir siunčia karo laivus į Artimuosius Rytus Anglijai pagelbėti kovą vesti prieš Turkiją ir Sovietų Rusiją. Tuo pačiu laiku jie panaudoja kongreso nebuvimą savo pastumdėliams paskirti į riebias vietas iždo ir karo skyriuose, kad įvykinus tarptautinių bankininkų programą, kurį prezidentas kelia į padanges.

Pasižiurėkime gerai į bankininkų programą ir pamatykime, ar juomi tenka tiek džiaugtis, kiek prezidentas džiaugias, ar ne.

Bankininkai nori, kad Amerikos valdžia prisidėtų prie Europos atsteigimo, paskirdama amerikietį į atsteigimo komisiją ir paremdama Anglijos imperialistus, kovojančius prieš Franciją, Rusiją ir Turkiją. Jie nori subsidijos laivams ir jurievių organizacijų puolimo. Jie nori vesti kovą su organizuotais darbininkais iki galui. Jie nori neunijuotos dirbyklos. Jie nori, kad valstybės atsargos taryba kovotų ir sunaikintų kiekvieną nepriklausomą bankelį, drauge ir darbininkų bankus, kuriuos įsteigė pastaruoju laiku organizuotieji darbininkai.

Jie nori, kad jų vertybės popieriai butų paliuosuoti nuo mokesčių, jų mokesčiai nuo įplaukų sumažinti, įplaukiniai mokesčiai nuo mažų įplaukų pakelti, aplinkiniai mokesčiai ir karo mokesčiai paprastiems žmonėms pakelti. Jie eina prieš bonus kareiviams, bet jei jie pareis mokėti, tai jie reikalauja, kad juos sumokėtų žmonės, o ne turčiai.

Jie nori padidinti kariuomenę ir laivyną, jie nori valstijinių konstabelių ir milicijos kovai prieš darbininkus ir ukininkus. Jie nori kontroliuoti teismus ir stoja prieš kiekvieną bandymą padaryti teisėjus atsakomingais balsuojančiai didžiumai.

Tai yra priešingas amerikietybei, užtariąs anglus, šimto nuošimčių kapitalistinis, imperialistinis ir išdavingas programas, kurį prezidentas prieš pat rinkimus paremia kaipo "socialinio supratimo, etinio idealo, moralio įkvėpimo ir geriausios išminties" žiedą. Ir kiekvienas perkamos spaudos narys puola tuos kaipo "radikalus", kurie myli Ameriką labiau negu anglų imperializmo tarnus.

Ar jiems tas pavyks?

— Mil. Leader.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

KOSULYS

yra greitas sulaikomas jeigu vartojama laiką

SEVERA'S COUGH BALSAM.

Palengvins kosulę ir prašalins daug kentėjimu. Priimnas dėl vaikams ir nukgureems.

Kaina 25c ir 50c,

Klauskite pas aptiekoriaus.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

Šalčiui ir Gripui ir Galvos skaudėjimui paeina nuo peršalimo.

Kaina 30c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai.
M. Yuška,
3228 W. 38th St., Chicago. Ill.

DAVID RUTTER & CO.,
Anglis ir Koksai
Pirkite anglis tiesiai iš retail kiemų. Visur pristatom.
South Side ofisas 3301 Normal Av.
Tel. Yards 2296.

Nesikankink su
Reumatizmu
Neuralgija Strėnų Diegliu
Skausmais Krutinėje
Skaudamais Muskulais
Patrink truputį su
Pain-Expelleriu
ant skaudamų vietų, ligi pajausi odos degimą—ir užganėdinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos.
Tikrasai Pain-Expelleris turi **INKARO** vaisbaženklį.

BUVAU PALIEGUS MOTERIS.

Tada pradėjau imti Lydia E. Pinkham Gyduoles.

Donaldsonville, La. — "Linksma rašau paaukštinimui, pagerbimui — Lydia E. Pinkham Vegetable Compound — kuris man tiek daug pagelbėjo, sugrąžindamas sveikatą. Buvau paliegusi moteris toliai, koliai mano vyras neparnešė jusų gyduolių butelio Vegetable Compound ir vieną Lydia E. Pinkham Kraujo gyduolių. Turėjau skausmus kas mėnuo ir dar labjau silpnėdavau, bet į savaitę laiko pradėjau jaustis kaip kita moteris. Taipgi vartojau Lydia E. Pinkham Sedative Wash. Tie pagelbėjo daug taipgi. Negaliu perdaug girti jusų gyduolę, bet daugiau linksma rekomenduoju visoms kenčiančioms moterims moteriškais nesmagumais. Galite pagarsinti ėį mano liudijimą, nes tai yra tiesa." — Mrs. T. A. LANDRY, 612 Miss St., Donaldsonville, La.

Įsidėmėkite ponios Landry žodžius — "nes tai yra tiesa". Kiekvienas laiškas rekomenduoja Lydia E. Pinkham Vegetable Compound kaip tyrą. Perstatymai aiškinanti galę gyduolės, kaip kad moterys jusų kaimynistėj, pasisako viena kitai apie šią gyduolę. Per penkiasdešimts metų Lydia E. Pinkham Vegetable Compound pardavojamos ant savo locno nuopelno.

Išdirbėjas ir importuotojas geriausių armonikų pasaulyj už žemesnes kainas, negu kitur. Veltui siunčiame katalogą. Rašykit angliškai.
RUATTA SERENELLI,
Accordeon Mfg. Co.,
817 Blue Island Ave.,
Chicago, Ill.

Brighton Park Pharmacy
4254 Archer Ave.
Phones Lafayette 6147 and 3439.
Perėjo į naujas rankas
MRS. A. ZIMMERMAN
Dabartinė savininkė, yra vyriausia aptiekos reikalų vedėja.
Mr. M. Zimmerman,
buvęs savininkas, prie aptiekos daugiau nebepriklauso.

BULGARIŠKA KRAUJO ARBATA.
Milionai vartoja šią arbatą šalčio užmušimui; jie ima ją karštą einant gult. Ji paliuosuoja vidurių užkietėjimą, pilvo sūpnumą ir inkstų ir prigelbsti atitaisyti kraują. Prašyk savo vaistininko arba pasiųsime per paštą apdraustą 1 didelį šeimynos baksą, už $1.25, arba 3 baksus už $3.15, arba 6 baksus už $5.25.
Adresas: Marvel Products Company, 451 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

UŽEIK Į
Bridgeport Tobacco Co., nusipirkimui cigarų, cigaretų ir tabako.
Specialės kainos.
3267 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 5394

PINIGAI
iš
ROCKFORDO
Lietuvon
Rockfordiečiai lietuviai pinigams siųsti Lietuvon neturi patogesnės ir geresnės įstaigos kaip
Rockford Real Estate and Loan Co.
Čia ir visokius nuosavybės reikalus geriausia atliksite. Siųskite pinigus per
Rockford Real Estate and Loan Co.
809 So. Main St.,
Rockford, Ill.

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. 22nd St., kertė Leavitt St.
Telephone Canal 2552
Valandos: 4 iki 6 po piet, ir nuo 7 iki 9 vakaro.
Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekzaminavoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgečiaus ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4758
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyj.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1303
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel.: Central 6390
Vak. 812 W. 33 St. Chicago.
Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669
JOSEPH W. GRIGAL
Lietuvis Advokatas
Kambaris 306, Home Bank Bldg.,
Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves
Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakare.

S. W. BANES
ADVOKATAS
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2566
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

JOSEPH C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
309 South La Salle Street
Room 706
Telephone Harrison 421

Tel. Randolph 901
Emory Smith
ADVOKATAS
111 W. Monroe St.
Kambarys 1515 Harris Trust Bldg. Chicago

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis :Room 511 —
127 N. Dearborn St.,
Telephone Dearborn 6096
Vakarais: 10736 S. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

Herman P. Haase
ADVOKATAS
609-610 Chamber of Commerce
133 W. Washington St.,
Phone Main 1308
Chicago, Ill.

BAŽNYTINĖS ŽINIOS

Lietuvių Tautos Katalikų bažnyčia Amerikoj. Norintieji bažnytinių patarnavimų, malonėsite kreiptis prie Jo Malonybės Kun. Vyskupo S. B. Mickevičiu D. D., 3509 So. Union Ave.

P. S. Pamaldos sekmadienyje: suma 11 val., mišparas 7 val. vak.
Kancleris.

Phone Wentworth 209
Anglis, malkas ir koksus mes pristatome į namus, užtikrindami geriausią patarnavimą. Reikalaukit.
E. J. McQuaid
5822 S. Racine Ave.
Chicago, Ill.

OVERCOUTAI IR SIUTAI

Tik ką gavome keliolika šimtų "Klingmado" ir Ardmore O'Coatų veliausios mados, spalvos ir patrinų, palaidais užpakaliais, su diržais ir pusdiržiais. Kimono ir Raglano styliaus rankovės kurių pardavimo kaina yra nuo $40.00 iki $47.50 ir $55.00. Musų pardavimo kaina $30.00 "L" Systemos O'Coatai nuo $18.50 iki $47.50. Paprasti vilnoniai O'Coatai nuo $18.50 iki $47.50. 75 Specialiai O'Coatai $12.50.
S. GORDON,
1401 So. Halsted St.,
739 W. 14 St.

Teatras ir Balius

Lietuvių Dramos Draugija stato scenoje 5 veiksmų komediją "AVINĖLIS NEKALTASIS"
Trečiadienį lapkričio 15 d., 1922 m.
LIETUVIŲ LIUOSYBĖS SVETAINĖJ,
14ta gat. 49ta Ct., Cicero, Ill.
Pradžia 7:30 v. v. Įžanga 50c vyrams ir moterims

Gerbiamieji nepraleiskit šios progos nepamatę viršminėto veikalo, nes pirmą kartą yra statomas scenoje. Tai yra puikus, juokingas ir pamokinantis vaizdelis, todel lietuviai-ės, nepamirškite atsilankyti patys ir atsivesti draugus, o turėsite smagaus juoko.
Širdingai kviečia KOMITETAS.

Užkviečiame Kun. B. Bumšą į Debatus su P. Kunciumi,

Kurie neaiškus paliko ir "Draugas" labai šmeižia. Dabar mes norime, kad Kun. B. Bumšus išaiškintų savo neaiškų darodymą: 1. Kad velnias ir žvėris ir netikras pranašas, kaip jis sakė, bus metamas į ugningą duobę. Mes norime sužinoti, kur jisai dabar yra. 2. Kad išaiškintų kas yra tas žvėris ir netikras pranašas. Kad jis darodytų iš Šv. Rašto. 3. Kad darodytų apie Lozorių ir Bagočių, kur jis sakėsi nesuprantąs apie kokią ugnį šv. Raštas sako: — "Kalbu apie juos, ir t. t. O Draugas sako, kad aiškiai tapo darodyta Kun. B. Bumšo. Mes nesutinkame su tuo. Jeigu Kun. B. Bumšas darodys dabar aiškiai, tai mes busime visi katalikais. 4. Tvarka bus tokia, kokia buvo pas tamstą ir liuosa įžanga ir kolektų nebus. Adresas: School Hall, 48 gatvė ir Honore gat. Town of Lake svetainė bus atdara 6:30 val. vak.
Debatai prasidės 7:30 v. v.

Kviečiame visus atsilankyti. Bus lapkričio 15 dieną.

KAS PER MUS PERKA TAM VISUS DOKUMENTUS PADAROM DYKAI.
MAINYDAMI, PIRKDAMI AR PARDUODAMI VISADOS KREIPKITĖS PAS:
S. L. FABIONAS CO.
809 W. 35th St., Chicago. Tel. Blvd. 0611 or 0774
TAS BUS LABAI JUM ANT NAUDOS.
Pasekmingai Siunčiam Pinigus ir Parduodame Laivakortes.
Esam Registruoti Notarai Lietuvos Atstovybėje.
UŽTIKRINAM ATSAKANTĮ IR TEISINGĄ PATARNAVIMĄ.

Užsilaikyk vėsiai – elektro vėdyklė tai padarys
Užtikimas pardavimas, $7.50 ir aukščiau. Namuose dratus išvadžiojam, fixtures sudedam, visoki reikmenys ir prilaikytojus.
Bridgeport Electric Co.,
1619 W. 47th St.,
Tel. Boulevard 1892 ir 7101.

VIENYBĖ
Duoda Šimet Dovanų
Visiems, kurie užsiprenumeruos du-kart savaitinį laikraštį "Vienybę" su juokų skyriumi "Tarka" gaus
DOVANU
Kalendorių, sieninį, lietuviškomis spalvomis.
Knygų vertės dvejų dolerių, "Vienybės" laidos.
Metams $3.50
Lietuvon $4.50
— Adresuokite —
VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Pabaltijos-Amerikos draugija

(Iš Liet. Inf. Biuro)

Pabaltijos-Amerikos Draugija galutinai susitvarkė ir susidarė planus ateinančių metų veikimui. Ji štai ką žada veikti:

Informacijų Biuras.

Amerikos Valdžiai pripažinus Pabaltijos Valstybes, Amerikos visuomenė labai ėmė interesuoties tomis naujomis valstybėmis. Draugijos uždaviniu ir bus suteikti Amerikos visuomenei teisingų informacijų, kurias Draugija žada skleisti Amerikoniškuose ir ateivių laikraščiuose, žurnaluose, paskaitose ir t.t. Draugija jau išleido vieną nedidelę, bet labai turiningą, su daugybe reikalingų žinių — knygutę, vardu: "Baltic republics —What they are and What they have", (Pabaltijos respublikos — Kas jos yra ir ką jos turi). Toji knygutė atitaisys daug klaidingų žinių Amerikoje paplitusių, apie Pabaltijos Valstybes.

Mainymasis studentais.

New Yorke veikia žymi įstaiga, taip vadinama "Tarptautinio auklėjimo Institutas". To instituto direktorius Dr. Stephen P. Duggan, yra Pab. Am. Draugijos vice prezidentas. Su pagelba tat to Instituto ir kitų tam panašių įstaigų ketinama gauti keletą stipendijų Lietuvos, Latvijos ir Estonijos studentams Amerikos Universitetuose ir taip-pat parupinti stipendijų Amerikos studentams Kauno, Rygos ir Dorpato universitetuose. Prof. Harold'as H. Benders, egzekutyvio komiteto narys, vardu savo universiteto prisižadėjo tame reikale pagelbą.

Žinių lapas.

Draugijos nariai gaus kas mėnuo žinių lapą, kur bus surašytos žinios iš Pabaltijos kraštų mokslo, ekonomijos ir politikos gyvenimo. Tasai žinių lapas bus plačiai skleidžiamas Amerikos politikų, mokslininkų bei visuomenės veikėjų biznio rateliuose, bankuose ir visose įstaigose, kurios šiokiu ar tokiu budu gali interesuoties Pabaltijos kraštais.

Ateiviai iš Pabaltijos.

Jau pradėta rupintis užmegsti artimų santikių su Ellis Island viršininkais, kuriems yra pavesta įleisti ateivius, kad reikalę ateiviams iš Lietuvos, Latvijos ir Estonijos butų teikiama ypatingai rupestingos ir prielankios globos.

Socialis veikimas.

Tarpe sverbesniųjų Draugijos darbų bus steigimas parodų, pasilinksminimų, bazarų, šemyninių susirinkim ir t.t. —kad įvyktų artimesnis draugingumas ir geresnis susipažinimas su Pabaltijos daile, literatura ir t.t.

Atsilankius žymiems svečiams iš Pabaltijos kraštų. Draugija juos priims, supažindins juos su žymiais Amerikonais ir, jeigu bus reikalo, duos reikalingų rekomendacijų.

Kalbėtojų biuras.

Dažnai kolegijos ir universitetai prašo kalbėtojų apie Pabaltijos respublikas. Taigi biuras tokiais atsitikimais galės nurodyti asmenis.

Skyriai.

Bus inkurti Draugijos skyriai kituose šios šalies didmiesčiuose, kaip tik ten susirnks pakankamas Draugijų narių skaičius. Kaune, Rygoje ir Revellyje bus įkurtos taip pat Draugijos šakos.

Nariai.

Visi, kurie užjaučia Draugijos tikslams ir nori paremti jos darbą, gali buti jos nariais. Yra kelios narių rušys:

1. Globėjai (patrons), kurie įmoka įstodami $500.00. Jie yra paliuosuojami nuo by kokių tolimesnių mokesnių.

2. Amžinieji nariai (Life members) įmoka $100.00. Ir jie yra poliuosuojami nuo tolimesnių mokesnių.

3. Pilnieji nariai (Associate members) moka kas met po $25.00. Jie gali balsuoti ir gali buti renkami Draugijos direktoriais.

4. Metiniai nariai (Annual members) moka po $10.00 kas met. Metinieji narai gali balsuoti, bet jie negali buti renkami į direktoriatą.

5. Nariai rėmėjai moka po $5.00 kas met. Jie negali balsuti ir negali buti renkami į direktoriatą.

Pabaltijos-Amerikos Draugija nėra biznio įstaiga. Ji turi visai idealistinį pamatą — išvystyti prietelystę ir geresnį susipratimą tarp Amerikos ir Pabaltijų tautų. Ji laikosi vien tik aukomis ir narių mokesniais.

Kas nori į Draugiją įsirašyti, lai kreipiasi šiuo adresu: Baltic American Society, 15 Park Row, New York City; Telefonas: Barclay 8450.

Rinkimus į Lietuvos Seimą atsimenant

(Laiškas iš Lietuvos)

Jei prieš porą mėnesių bučiau užmigęs ir iki rinkimų miegojęs ,tai nubudęs iškarto nutarčiau, kad Lietuvą ištiks greitu laiku mažų mažiausia tvanas ar žemės drebėjimas. Bet apsižiurėjęs, beabejo, pastebėčiau rinkimus į seimą besiartinant.

Pirmiausia metėsi į akis visokie plakatai ir partijų kvietimai: čia raudonas "bedievis-socialistas" griauna kalną, ant kurio stovi bažnyčia; ten didpilvis mindo varguolį; ten vėl artojas su dalgiu piauna pančius nuo kojų, o ponelis ištolo išgąstingai žiuri.

Tokie ir tam panašus paveikslai marguoja prie kiekvienos kertės, kiekviename kryžkelyj.

O kokiais saldžiais žodžiais šnekėjo kvietimai, skelbimai! Jei žmogus nebutum prityrimo išmokintas, tikrai dangaus išsižadėtum del tų žadamų gerybių, laimių.

O kiek tų mitingų, kalbų! Kas turgų, kas mugę, kas šventadienį nuo prieangių, nuo vežimų, nuo bačkų žodžiai birėjo, kaip, anot to senio, Kotrės bambatieriai. Kalbėjo, kas norėjo, beturinio, be sąvokos. Jei žmogus tų kalbų nesiklausytum, tai tikrai pamanytum, kad Lietuva—kalbėtojų šalis. Bet pasiklausęs įgauni atvirkščią nuomonę. Nevisuomet teko girdėti, kas kalbama buvo, nes vieniems kalbant, kiti švilpė, rėkė, staugė. Klausosi, klausosi sau žmogus ir jaučia, jog nuo tų visų kalbų kvailėja, kol ant galo nusispioves nueina šalin.

Kunigėliams buvo tikra rugiapiutė! Jau nepasitenkino sakykla, ir ant bačkos lipo. Jie šiemet ypač daug neramumo rodė. Mat, paragavo valdymo vaisių ir bijojo jų nustoti. Agitacijos delei jie ruošė taip vadinamas misijas: atvažiuoja iš vienuolyno nuskustgalvis ir perša dangų ir katalikišką seimą.

Krikščionims-demokratams teko dėti dvigubų pastangų, kad tik išlaikius seną poziciją, nes daug ko neištesėjo, daug pagadino. Visas jų argumentas prieš priešus, tai gązdinimas bolševizmu. — Nebalsuokite už socialistus, sakė jie, — bolševizmą jie įves, rojų, nuo kurio katės čiaudo!

Kai jiems prisieidavo teisinti Purickį, tai vieną ir tą patį pusdavo:—ir socialistai tokie pat!—Tik klausytojai kitaip manė! — B.

NORTH GERMAN LLOYD

Dubeltavais šriubais garlaiviai

NEW YORK-BREMEN

Garlaiviai išplaukia kas antrą seredą.

Puikiai įrengta trečios klesos parankumai.

Pakankamai valgio — puikus uždaryti kambariai del 2, 4 ir 6 ypatų.

Delei platesnių informacijų kreipkitės prie vietos agentų.

North German Lloyd
Geo. W. Claussenius
100 N. La Salle St.,
Chicago, Ill.

Geresnis Susipratimo Reiškinys

PASTARAISIAIS ketveriais metais pasižymėjo augis geresnio susipratimo tarp Standardo Žibalo Kompanijos (Indiana) ir bendruomenės, kuriai ji tarnauja. Šitą geresnį susipratimą pažymi tas, kad ketveri metai tam atgal buvo knygose tik 4623 akcininkai, o dabar tas skaitmuo išaugo iki 26,560.

Nesusipratimai butinai pranyksta, kuomet žmonės yra atviri. Per pastaruosius ketveris metus Standardo Žibalo Kompanija (Indiana) pagarsino atviru ir aiškiu budu daugybę svarbių žinių apie savo žibalo gaminių valymo ir paskaidos budus. Ji išaiškino tuos veiksnius, kuriais remiama kainos; ji suteikė skaitmenis, kurie išaiškina, kodel jos gaminių ir ypatingai gazolinos reikalavimas tolydžio didėja; ir del savo atvirumo kompanijai sekės.

Ištesingas ir ekonomingas žibalo gaminių valymas ir paskaidymas yra labai specializuotas verslas reikalaujantis ištisos eilės metų vystytis. Pats Standard Žibalo Kompanijos (Indiana) pastovumas yra dominuojantis veiksnis augštai jos tarnybos kokybei. Delei šito pastovumo Kompanijos valdyba sugebė paruošti ir įvykinti planus tarnybai, kuriems nuveikti reikia ilgo laiko ir didelių sumų pinigų.

Besistengdama suteikti tobulą patarnavimą Standardo Žibalo Kompanija (Indiana) išdirbo tvarų ir platų Pramoninių Santykių Planą armoningiems tarp valdybos ir darbininkų santykiams ugdinti. Šitas programas apima pakankamus pasitraukimo išmokėjimus, naujovines saugos įmones, tolydžio gerinamas darbo sąlygas ir praktišką planą, kuris darbininkams teikia progos sudėti taupinius ir įdėti juos.

Šitas programas veda prie padarymo visų darbininkų geresniais piliečiais ir geresniais darbininkais, gyvai susidomėjusiais tarnavimu bendruomenei.

Standardo Žibalo Kompanija (Indiana) tiki teisingu apsiėjimu su visais, bendruomene, savo rėmėjais, savo konkurentais ir savo darbininkais.

Standard Oil Company
(Indiana)
910 South Michigan Avenue, Chicago, Illinois.
2997.

Į LIETUVĄ
WHITE STAR LINE
New York į Southampton
Olympic—Lapkr. 4, Gruod. 2, Gr. 30
Homeric—Gruodžio 9 dieną.
Majestic—Lapkr. 25; Gr. 16. Saus. 6
Didžiausias Pasaulyj-Laivas.
Greitas susisiekimas su Baltijos portu

AMERICAN LINE
New York į Plymouthą, Cherbourgą, Antwerpeną
Mongolia Lap. 9; Marchuria Lapk. 30
Minnekahda (3 klesos) Lapkričio 16
Laivas nuo laivo persėdimui.
Į Baltijos portus.

RED STAR LINE
New York į Plymouth-Cherbourg į Antwerpą.
Zeeland lapkr. 25; Finland gruod. 2
Lapland gruod. 9; Kroonland gruod 23
Gothland (3 klesa) tik į Antwerpeną gruod. 16 d.
Anapus susijungimai su Baltijos uostais.
Nauji 3 klasės kambariai.
Geras maistas. Smagus kambariai.
atsikvietimui draugų į Ameriką.
Kreipkitės prie vietos agento arba
PASSENGER DEPARTAMENT
14 No. Dearborn St., Chicago, Ill.

ROSE REITER
203 So. Dearborn St. Room 301
Tel. Wabash 1816

Legališka patarėja, buvusi per 8 metus tarnystėj prie Federalės valdžios Suv. Valst., dirbusi ateivių skyriuje, įplaukų taxų. Aš galiu pagelbėti visokiuose dalykuose, tiems kurie nori, apleisti Suvienytas Valstijas ir išgauti paliudyjimus valdžios, arba kurie nori atsitraukti savo gimines į šią šalį; taipgi gavime pilnų pilietiškų popierų. Aš turiu patyrimą šiuose dalykuose ir sučėdysiu jums pinigų.

Serganti žmonės yra užprašomi pasitarti su Dr. Ross.

DYKAI PATARIMAI

Geriausi AMERIKOS IR EUROPOS gydymo budai nuo

Chroniško
Nervingumo
Kraujo
Šlapumo
ir
Privatinių
Ligų

Jeigu jųs turite bile kokią ligą, nenusiminkite. Atvažiuokite kad ir iš toli suteiksiu geriausį gydymą.

DR. B. M. ROSS
35 South Dearborn St.
(Kampas Monroe ir Dearborn St.)
Imkite elevaitorių iki 5-to augšto
Priėmimo kambarys 506,
Chicago, Ill.
Ofiso valandos 10-5 po piet. Nedėldieniais 10-1 po piet. Panedėlyj, Seredoj ir Subatoj vakarais 6-8 v.
TRISDEŠIMTS METŲ TOJE PAČIOJE VIETOJE.
Vieta kurioj tukstančiai žmonių liko išgydyti, tai geriausia vieta ligonių atsilankymui.

PINIGAI
iš
Town of Lake
LIETUVON

Town of Lake lietuviams artimiausia ir patogiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Naujienų Skyrius, 1614 W. 46-th Street.

Pinigai
iš
Waukegano
LIETUVON
Geriausia siųsti per
J. E. Bruzevičių
Taipgi geriausias ir nuoširdus patarnavimas visokiuose reikaluose.
Waukegan Pharmacy
J. E. Bruzevičiuus
aptiekorius
705 S.Sheridan Rd.
Waukegan, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ, AKUŠERKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.
Telefonas Yards 1119

Baigusi Akušerijos kolegiją; ilga praktikavusi Pennsilvanijos hospitalėse. Pasekmingai patarnauja prie gimdymo. Duoda rodą visokiose ligose ir kiekviuose reikaluose moterims ir merginoms.

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo aštrais ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausias metodas X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Labaratorija: 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Telefonai: Dienomis: Canal 3110 arba 357; Nakt. Drexel 958 Boulevard 4136
3313 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

PRANEŠIMAS
Ofisas Dr. G. M. Glaser pereina į rankas žento ir partnerio Dr. Charles Segal. Visi senieji pacientai ir draugai aplaikys apžiurėjimą ir gydymą kaip ir nuo paties
DR. G. M. GLASER
Ofisas:
3149 S. Morgan St., kertė 32 St.
OFISO VALANDOS:
Nuo 12 — 2 po pietų, 5:30 — 7 vakare. Nedėliomis nuo 12 — 2 po piet.
Telephone Yards 687

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 15 metai
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiovos
Moterišku, Vyriškų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 val. ryte iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2880

MRS. M. WAITKIEWICZ
(Banienė)
Akušerka
3113 S.Halsted st.
Tel. Blvd. 3138

Per 15 metų pasekmingo praktikavimo turiu patyrimo. Pasekmingai patarnauju prie gimdymo. Kiekvienamc atsitikime teikiu ypatišką prižiurėjimą. Duodu patarimus moterims ir merginoms veltui.

Tel. Pullman 5432
A. SHUSHO AKUŠERKA

Turiu patyrimą moterų ligose; rupestingai prižiuriu ligonę ir kudikį laike ligos.
10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Telefonas: Boulevard 7042
DR. C. Z. VEŽELIS
Lietuvis Dentistas
4712 South Ashland Ave.,
arti 47-tos gatvės

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-Spindulial
Ofisas 2201 W. 22nd St., kampas S. Leavitt St. Tel. Canal 6222.
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
Val. 1—4 ir 7—9. Ned. 10—12 v.

Jei abejoji akimis, pasiteirauk
Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometrist
Tel. BOU levard 6487
4649 S. Ashland Ave.
Kampas 47-tos gat.
2-ros lubos.

DETROIT, MICHIGAN

West 1394 Heml. 6678
WM. J. STOLL CO.,
J. Balchiunas pagelbininkas
(arba asistentas)
GRABORIUS
1029 — 25th St., 9509 Cardoni
Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS,
8709 Jos. Campan Av.
DETROIT, MICH.
Ofiso valandos: 1—3 dieną
7—8 vakare
Tel. Market 6234, Market 4526

French Line

Jurėmis visa kelionė į ir iš Lietuvos garlaiviais:

PARIS ..... Lapkr. 22
ROCHAMBEAU ..... Lapkr. 23
NIAGARA ..... Lapkr. 23
LA SAVOIE ..... Gruod. 2

Puikiausis sutvarkymas — kambariai dviems, keturiems ir šešiems žmonėms, su prausimosi bliūdu, bėgančiu vandeniu kiekvienas kambaris. Valgomasai kambaris, rukymai, baras, barbernė, atdaras padengtas viršus, puikiausis prancuziškas valgis, vynas ir alus teikiama veltui, muzika, šokiai. Kartu yra ir perkalbėtojas.

Tik ant amerikoniško arba lietuviško pasporto, prancuzų vizos nereikia. Visais reikalais kreipkitės prie vietos French Line agento, arba į kompanijos ofisą, 19 State Street, New York, City.
Chicagos ofisas 133 N. Dearborn st.

PRANEŠU visiems savo kostumeriams, kad kaip buvau pasirenges išparduoti savo krautuvę ir apleisti biznį ant visados, bet turėjau vėl pasilikti ant tos pačios vietos ir tam pačiam biznyje ant penkių metų. Prašau savo senus ir naujus kostumerius, kuriems reikalinga yra laikrodėlių, žiedų, akinių ir kitokių daiktų. Mano didžiausia krautuvė yra vakarinėj dalyj miesto; suteiksiu mandagų patarnavimą ir duosiu pigiausioms kainoms geriausius daiktus.
PETER A. MILLER,
2128 W. 22nd St.
Tel. Canal 5838

Ford
TOURING CAR
Naujos Kainos $298

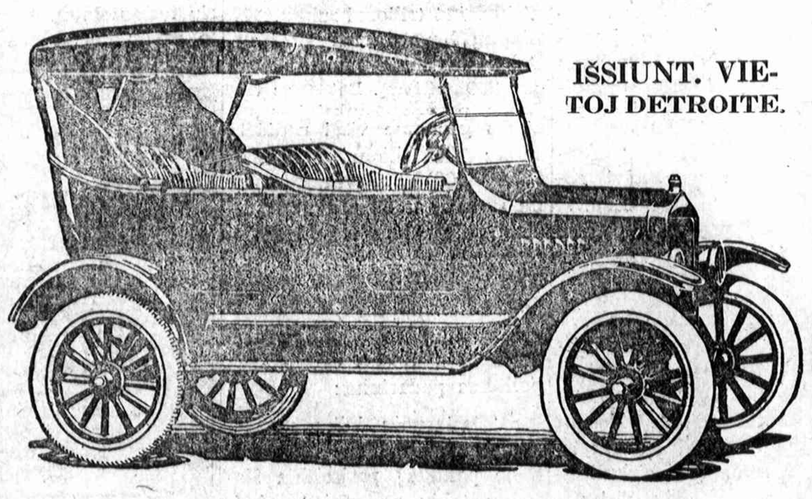

IŠSIUNT. VIETOJ DETROITE.

Tai yra žemiausia kaina, kokia Fordo Touring mašina buvo kada pardavinėjama — ir su daugelių naujų pagerinimų, įskaitant uždengimą, yra didesnė vertė, negu kuomet buvo siuloma. Pirkis dabar. Išmokėjimais, jei pageidaujama.

Pasimatyk su kuriuo nebuk Fordo ir Lincolno įgaliotu.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Illinois.
Telephone Roosevalt 8500

Subscription Rates:
$8.00 per year in Canada.
$7.00 per year outside of Chicago,
$8.00 per year in Chicago,
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter March 17th, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant nedėldienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainos:

Chicagoje — paštu:

Metams	$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiam	1.75
Vienam mėnesiui	1.00

Chicagoje per nešiotojus

Viena kopija	3c.
Savaitei	18c.
Mėnesiui	75c.

Suvienytose Valstijose ne Chicagoje paštu:

Metams	$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiam	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose: (Atpiginta)

Metams	$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25

Pinigus reikia siųsti pašte Money Orderiu, kartu su užsakymu.

Klerikalizmas Lietuvoje.

Krikščionys demokratai gavo skaudų smugį rinkimuose į Lietuvos Seimą, netekdami daugumos; bet jie visviena dar pasiliko stipriausia partija.

Šitas rinkimų rezultatas labai nepatenkino daugelio Amerikos lietuvių, kurie tikėjosi, kad "krikščionys" šiuose rinkimuose bus visai sumušti. Vidutiniškas pažangus amerikietis manė, kad daug vietų Seime, kurias pirma turėjo klerikalai, dabar pasiims artimiausieji jų oponentai, liaudininkai, ir pažanga su žemdirbiais. Bet ir čia išėjo kitaip. Liaudininkai ne tiktai nepaveržė krikščionių demokratų vietų, bet dar ir patys šiek-tiek prakišo. O pažanga visai nieko negavo.

Dalis klerikalų nuostolių teko socialdemokratams, o kita dalis komunistams.

Naujamjam Seime susidaro tokia padėtis, kad, nors klerikalai jau nebegali vieni viską diktuoti, bet ir nėra jiegos, kuri galėtų juos įveikti. Net jeigu susidėtų į daiktą visos trys anti-klerikalinės partijos — liaudininkai (19), socialdemokratai (11) ir komunistai (5), tai ir tuomet klerikalai turėtų daugiaus balsų Seime, negu jų priešai (38 prieš 35). Nusveriantis balsas priklausytų tautinių mažumų atstovams — žydams (3) ir lenkams (2).

O kadangi komunistai vargiai norės remti liaudininkus ir socialdemokratus; kadangi, antra vertus, praeities patyrimas rodo, jogei žydų ir lenkų atstovai Seime yra labiaus linkę prie klerikalų, negu prie pažangiųjų partijų, — tai galima laukti, kad per ateinančius trejus metus krikščionys demokratai dar visviena bus krašto šeimyninkai.

Turint prieš akis šitokią perspektyvą, žinoma, džiaugtis negali. Bet mes manome, kad nėra ko perdaug ir nusiminti.

Kaip ten nebutų, o antrieji visuotinieji rinkimai Lietuvoje visgi parodė, kad žmonės tenai po truputį žengia priekyn. Tai viena. Antra gi, reikia neužmiršti, kad klerikalai toli-gražu nėra taip stiprus, kaip išrodo, sprendžiant pagal rinkimų rezultatus.

St. Seime krikščionys demokratai turėjo absoliučią daugumą, o betgi jie neįstengė sudaryti valdžią iš savo partijos žmonių. Jie mėgina išaiškinti tai savo "kukluMu": girdi, jiems rupėjęs tėvynės labas, o ne šiltos vietos valdžioje, todel jie davę progos kitų partijų žmonėms ministeriauti, o patys dirbę "juodąjį darbą". Bet nė vienas žmogus, kuris pažįsta klerikalus, toms jų pasakoms netiki. Visi gerai žino, kad krikščionių demokratų vadai, kunigai, yra godžiausi ir ambitingiausi pasaulyje gaivalai, ir jeigu jie užleido vietas valdžioje kitų srovių atstovams, tai tiktai delto, kad savo tarpe jie neturėjo **tinkamų žmonių** toms vietoms užimti.

Be to, labai svarbi yra ta aplinkybė, kad krikščionių demokratų partija susideda iš labai **mišraus,** klasiniu atžvilgiu, elemento. Tenai rasi ir "storkaklių" ukininkų, ir smulkių savarankių amatininkų, ir mažažemių, ir beturčių darbininkų. Jų reikalai yra dažnai priešingi vieni kitiems, ir klerikalų partijos lyderiams todel reikia nuolatos kaip žalčiams vingiuoti tai į vieną, tai į kitą pusę, kad daug-maž patenkinus visus savo sekėjus ir kad jie nesusipeštų tarp savęs.

Šale stokos apšviestų ir išlavintų veikėjų, ši aplinkybė, t. y. **klasiniai priešingumai** krikščionių demokratų partijos viduje, yra priežastis to, kad ji negali vesti griežtos, aiškios ir nuosakios politikos. Ir, nežiurint, kaip ji stengtųsi įtikti vienu kartu ir vilkams ir avims; nežiurint, kaip ji mėtytų savo pėdas, — anksčiaus ar vėliaus ji turės susilaukti to, kad tie arba kiti elementai ims apleisti ją ir ieškot savo reikalų gynėjų kitose partijose.

Taigi klerikalizmas Lietuvoje turės eiti ne stipryn, o silpnyn. Paskutiniai rinkimai į Seimą rodo, kad jo smukimas jau yra prasidėjęs. Klerikalų laimė šį kartą dar buvo tame, kad bolševikai dėjo visas pastangas pakenkti socialistams; kitaip klerikalai butų turėję dar didesnių nuostolių.

Kova su tais juodaisiais gaivalais bus juo pasekmingesnė, juo mokės sutartiniaus veikti Lietuvos darbininkai.

Apžvalga

HEARSTO LAIKRAŠČIAI.

Hearst'as — tai Amerikos laikraščių magnatas. Jis kontroliuoja 20 dienraščių ir leidžia 6 žurnalus. Jis yra mažiausiai 60 periodinių leidinių dalininkas. Viename mieste Hearsto laikraštis remia republikonus, kitame demokratus, trečiame Ku Klux Klaną. Štai ką sako apie Hearstą "The Milwaukee Leader:"

"P-nas Hearstas vienu ir tuo pačiu laiku gali laikytis keliolikos griežtai priešingų nuomonių. Amerikos istorijoj da niekuomet nebuvo tokio žmogaus, kuris vienu ir tuo pačiu laiku turėtų tiek daug nuomonių, kaip p. Hearstas.

"New Yorke jo laikraščiai remia Tamamny ir demokratus, o Chicagoj Thompsono kliką. San Franciscoj ir Los Angelese jo laikraščiai remia Hiram Johnsoną ir protekcionizmą, o jo Bostono laikraščiai gina 'laisvą prekybą' ir 'Honey Fitz'. Šiaurinėse valstijose Hearsto laikraščiai yra labai prielankūs katalikų bažnyčiai, bet tai nė kiek nekliudo Hearsto Atlantos laikraščiui remti Ku Klux Klaną ir smerkti katalikus.

"Vienok visuomet ir visur Hearsto laikraščiai galvą guldo už Hearsto biznį, didelį laivyną ir nesusipratimą su Japonija ar kokia nors kita valstybe."

Hearsto laikraščių brangiausiai apmokamas redaktorius yra p. Arthur Brisbane, kuris pagal užsakymą į 24 valandas gali savo kailį permainyti. Karo metu jis sakė, kad tai esanti musų pareiga "meluoti apie vokiečius, idant musų žmonės neapkęstų juos". Pasibaigė karas ir p. Brisbane surado, jog vokiečiai nebuvo toki baisųs barbarai, kokiais juos laikraščiai piešė.

Milionai žmonių skaito Hearsto laikraščius ir tiki jais. Nelaimė tų žmonių yra tame, kad jie nieku budu negali atminti tai, ką tie laikraščiai rašė porą metų atgal ir ką jie rašo dabar. Kuomet reikėjo sukurti neapykantą prieš vokiečius, tatai buvo daroma melų pagalba. Dabar toki pat kampanija yra varoma prieš japonus.

Hearsto laikraščiai — tai anas čigonas, kurio tikėjimas yra tokis, kokio ponas reikalauja.

TROCKIS — LITERATUROS KRITIKAS.

Ščedrino pasakojimu, vienas pompaduras, kuris buvo labai stropiai dabojamas nuo "išlaukinių priešų," kartą pateko labai nesmagion padėtin. Užsimanė kartą jis atlankyti savo numylėtinę. Nors buvo naktis, bet jo ištikimi sargai sekė kiekvieną jo žingsnį. Prisiėjo pompadurui išsižadėti savo plano ir grįžti namo be niekur nieko.

Tokio jau konfuzo susilaužė diktatorius Trockis. Del nežinomų priežasčių jis užsimanė literaturos kritika užsiimti. Pradėjo nuo beletristikos. Bet militaristiniai Trockio įpratimai pasireiškė ir jo literaturos kritikoj: jo "kritiški" sprendimai taip jau griežti, kaip revoliucinio Tribunalo nuosprendžiai. Pradžiai Trockis "sukritikavo" Andriaus Bielyj romaną vardu "Kotik Letaev." Tos kritikos padariniai, kaip rašo 'Socialističeskij Viestnik," štai kokie:

"Tuoj Petrogrado bolševikiškas literaturos biuras išleido patvarkymą: Andriaus Bielyj romaną 'Kotik Letaev' konfiskuoti. Dvidešimt knygų sankrovų uždaryta, kad tą romaną iš cirkuliacijos išėmus. Žodžiu, visi policiniai šunys vejasi paskui nelaimingą kačiuką.

"Dailės kritikos istorijoj tai dar negirdėtas atsitikimas.

"Ar negalima kiek lengviau? Žinoma, Leo Trockis yra didelis žmogus, bet kuriems galams kedes laužytĩ?"

Trockio sėbrai savo pareigas supranta lyginai taip pat, kaip ano pompaduro sargai: sekti savo pono kiekvieną žingsnį. Nepatiko Trockiui literaturos kurinys — reikia jį sunaikinti.

Vargu ir pats Trockis mano, jog literaturos kurinio kritika galų gale susiveda prie to kurinio konfiskavimo ir sunaikinimo.

SOVIETŲ RUSIJOS PADĖTIS.

Bolševikų ištremtas rusų profesorius sociologas, P. Sorokinas, skaitė Berline lekciją apie Sovietų Rusijos padėtį. Profesorius sako, kad Rusijos gyventojų sąstate pasireiškia nepaprastų permainų. Toje teritorijoje, kurią dabar valdo bolševikai, 1914 m. buvę 134 milionai gyventojų. 1921 m. gyventojų sakičius nupuolė iki 113 milionų arba sumažėjo ant 13.6%. Priežastis — nepaprastas mirtingumas ir gimimų skaičiaus sumažėjimas. Bet ne tik kiekybinis, o ir kokybinis gyventojų sąstatas pakrypo blogojon pusėn. Tarpusavinis karas sunaikino geriausius šalies elementus, nes kovėsi stipriausi ir drąsiausi vyrai. Daugiausiai žuvo darbui tinkančių žmonių nuo 16 iki 50 metų amžiaus: jų žuvo 28%. Be to, žuvo daugiau vyrų, negu moterų. Jeigu pirma kiekvienam vyrų tukstančiui išpuldavo 1,038 moterys, tai dabar jų išpuola 1,250. Didelės žalos padaryta protiniai kvalifikuotų (apšviestų) žmonių eilėse: jų mirtingumo nuošimtis buvo tris kartus aukštesnis, negu mirtingumas eilinių piliečių. Išsigelbėjusieji nuo mirties gyventojai esą labai sumenkėję nuo bado ir ligų. Gimstantieji vaikai esą labai silpni, greit suserga džiova arba škorbutu. Lytinės ligos esančios nepaprastai išsiplatinusios: maž daug 5% gimstančių vaikų paveldėją sifilį.

Pačiame Rusijos socialiniame gyvenime įvykę didelių permainų. Senoji aristokratija liko arba visai sunaikinta arba nutremta žemyn. Pirmuoju revoliucijos periodu jų vietas užėmė žmonės, kurie paėjo iš darbininkų arba kaimiečių. Dabar tas procesas vėl ima priešingon pusėn krypti — dalis sovietinės aristokratijos smunka žemyn, o dalis senosios aristokratijos kįla aukštyn.

Ekonominiu žvilgsniu pagrindiniai karo ir revoliucijos padariniai susiveda prie nepaprasto šalies ukio sunaikinimo. Paskutiniai metais žuvo 60—70% turto. Industrijos produkcija sudaro tik 15% pirmkarinės produkcijos. Pirm karo, apskritai imant, kiekvienas gyventojas turėdavo 20 rub. 42 kap. išlaidoms, dabar jis beturi vos 3 rub. 41 kap. Tokioj jau katastrofinėj padėtyj randasi ir šalies finansai. Iki gegužės 1 d. 1922 m. buvo išleista 124 trilionai rublių. 117 trilionų buvo išleisti 1922 m. Dabar ta suma yra didesnė per 200 trilionų. Bet tuos trilionus pavertus auksiniais pinigais gauname visai nedidelę sumą: 124 trilionai (124,000,000,000) bolševikiškų rublių sudaro tik 60 milionų auksinių rublių. Tuo budu kiekvienam gyventojui išpuola tik po 35 centus (pirm karo išpuolė po 14 rub. 25 kap.)

Štai ką sako prof. Sorokinas apie naujosios ekonominės politikos padarinius:

"Pastaruoju laiku sąryšyj su nepu [naujaja ekonomine politika] pasireiškia šiokių tokių pagerėjimų kaimo, o taipgi ir miesto ukyj. Gamyba pradeda atgyti. Išėmimą sudaro pusavintoji industrija, kuri tolyn vis labiau smunka ir neša valdžiai didelių nuostolių. Buties žvilgsniu pasireiškia naujos buržuazijos augimas, kol kas plėšrios, spekuliatyvės ir palaidos, bet labai energingos. Šalyj nepaprasti kontrastai pertekliaus ir ubagystės. Ir nors tai keista, bet šalyj siaučia industrinis krizis. Dėka savo nubiednėjimui, žmonės negali išpirkti ir tą mažą kiekį Rusijoj pagamintų dirbinių. Štai kodel Rusijos industrinis krizis neša tokius pat padarinius, kaip ir vakarinių Europos valstybių krizis. Bedarbių skaičius dabar jau siekia šimtus tukstančių."

Pasak prof. Sorokino, pasireiškia taipgi nepaprastas doros nupuolimas. Palyginus su pirmkariniais laikais Petrograde vaikų prasižengimai padidėjo 8 kartus, o Maskvoj ginkluoti apiplėšimai padidėjo 28 kartus.

"Jeigu įskaityti," — sako prof. Sorokinas, — "kyšių ėmimą, apgavystę, banditizmą, valdžios organų prasižengimus, tai galima sakyti, jog Rusija yra niekas daugiau, kaip tik prasižengimų kloaka."

O štai koks reikalas yra su švietimo darbu:

"1922 m. pradžioj pilnam valstybės biudžetui buvo numatyta 1,800,000,000 aukso rublių; iš jų 1,200,000,000 rublių skiriama raudonosios armijos užlaikymui, o iš likusių 600 milionų tik 26,000,000 rublių paskirta žmonių švietimo darbui. Visas aukštesnias mokyklas išėmus penkias proponuojama uždaryti. Dauguma pradžios mokyklų uždaryta, namai griuva, nėra mokytojų, nėra knygų ir mokslo priemonių."

"Vidurinių mokyklų padėtis irgi bloga. Jų dabar 5—6 kartus mažiau, negu pirm revoliucijos."

Į aukštesnes mokyklas galima patekti tik turint rekomendaciją nuo kokios nors komunistinės organizacijos. Jeigu yra vietų, tai priimama ir be tokių rekomendacijų, bet užtat iš tokių aplikantų reikalaujama nepaprastai didelio mokesnio už mokslą.

Prof. Sorokino patiektieji faktai pilnai atatinka tam, ką rašo patys bolševikai (pav. Lunačarskis švietimo klausimu). O tai reiškia, jog bolševikai įklampino Rusijos žmones į tokią vargų balą, iš kurios jie negreit beišbris.

Kova už auksą virsta kova už žibalą.

J. Krikščiunas

Kas atydžiai sekė senovės tautų istoriją, tas pastebėjo, kad daugybė karų senovėje budavo vedama už metalus, o ypač už auksą. Viena tauta užpuldavo kitą, žudė jos gyventojus, naikino turtą, atrasdavo visokių "gražių" savo pasielgimo išaiškinimų, bet tikrąją užpuolimo priežastį užtylėdavo. Štai jau prieš daug tukstančių metų prieš Kristaus gimimą Egipto faraonai kovojo su Nubija ir Sinajum už vario kasyklas. Vėliau Finikija kariavo su Ispanija už sidabrą ir varį. Aleksandras Didysis, Makedonijos imperatorius, nugalėjo Persiją ir Graikiją, kad pasiplėsti iš šių kraštų brangių metalų. Ispanijos galybė naujųjų amžių pradžioj buvo paremta jos kolonijų Amerikos auksu ir sidabru. Šių dienų Anglijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių galybė didžiumoje remiasi Kalifornijos, Alaskos ir Australijos auksu.

Bet auksas ir sidabras pradeda šiandien vaidinti antrinę rolę. Į paviršių išplaukia naujas akstinas, naujas vaidų šaltinis—žibalas. Žibalas šiandien pasidarė vienas reikalingiausių kasdieninio gyvenimo reikmenų. Juo, ir išdiribniais iš jo— benzinu, benzolu, mazutu — varo automobilius, orlaivius, net traukinius (Rusijoj), šviečia trobas, gatves ir t.t. Karo metu jis dar reikalingesnis. Be orlaivių ir įvairių automobilių, t. y. be žibalo dabar joks karas neįmanomas. Tai puikiai supranta šių dienų diplomatai, todel toji šalis, kuri žibalo turi mažai, esti labai nuolaidi visokiuose susirėmimuose. Štai prieš metus buvo susirinkusi Washingferencija. Nors ten priešinguton'e Japonų ir Amerikos konmų buvo labai daug, nors buvo jau kalbama apie galimą Japonų-Amerikos karą, bet staiga Japonai konferencijoje darosi labai nuolaidųs ir gražiai susitaiko. Arčiau pasižiurėjus paaiškėjo, kad Amerika ir jos kaimynė Meksika, kurią visuomet ši gali išnaudoti, gamina bemaž 90% viso gaunamo pasauly žibalo, o Japonija bemaž nieko... Tad ir kariauti Japonija su Amerika tuo tarpu negali.

Prieš pasaulio karą daugiausia žibalo gamindavo Rusija. Suirus Rusijos ekonominiam gyvenimui žibalo gamyba tiek nukrito, kad Rusija nepaiegia patenkinti vidaus rinkos, o apie išvežimą į kitas šalis tuo tarpu nėra kalbos. Žibalo magnatais šiandien yra Anglija ir Amerika. Tuo tarpu Amerikoje gaminama kur kas daugiau žibalo kaip Anglijoj, bet laukiama didžiumos Amerikos žibalo šaltinių išsekimo, o Anglijos gamyba nuolat didėja, todel ir viena ir antra šalis šiuo atžvilgiu jaučiasi lygiai stiprios.

Amerikos žibalo "karalium" jau nuo 1870 m. yra John D. Rockefeller,, kuris yra suvienijęs visas žibalo gamybos įstaigas į vieną trustą vardu Standard Oil Co. Šis trustas apie 12 miliardų dolerių. Anglijos trustas susideda iš: Chell Co., Royal Dutch Co. ir Anglo-Persian-Burmah grupė. Vadovaujamoji rolė šiame truste priklauso Lloyd Georges'o draugui Sir Marcus Samuel. Jo darbai esti paprastai vyriausybės darbais. Anglų trusto turtas siekia apie 11 miliardų dolerių.

Šios dvi riebios kompanijos ne visuomet geruoju gyvena. Kada viena siekia kokį naują kąsnį praryti, kita ima šiaušti is ir net karu grasinti.

Štai 1910 metais Amerika bandė pastatyti Meksikos prezidentu savo šalininką, kad vėliau įgyti įtakos į krašto valdymą, o svarbiausia — uždėti ranką ant Meksikos žibalo šaltinių. Anglija ėmė rašyti Jungtinėm Valstijom smarkių notų, o Meksika ėmė glaustis prie Japonijos, kad atsiginti nuo gobšaus kaimyno. Juo toliau, juo santykiai aštrėjo. 1913 buvo rimtai kalbama apie karą Anglijos su Amerika. Bet štai karo liepsna užsidegė Balkanuose, ir buvę priešininkai stojo greta kovoti su Europos centro valstybėmis.

Priešingumai, kurie buvo pirmiau pasirodę tarp Anglijos ir Amerikos neišnyko, bet tik buvo laikinai užtylėti. Likviduojant Pasaulio karą, Anglija gavo gardžių kąsnių Mesopotamijoje, įgijo daugiau įtakos Persijoje, tiesė kelis kart rankas prie Kaukazo, t. y. ji įsigalėjo šalyse, kurios labai turtingos žibalu. Amerikos žibalo "karaliai" ėmė nerimauti. Jie darė įtakos į savo valdžią, ir ši, suprantama, jų ir jų reikalų neužmiršo. Amerikos valdžia pasiuntė smarkią notą į Londoną, kurioje išrodinėjo, kad karas buvęs vedamas bendrai, todel ir karo grobis turįs buti "teisingai" visiems padalintas. Vašingtono valdžia išreiškė noro gauti dalį pryšakinės Azijos žibalo šulinių. Anglams tatai labai nepatiko. Bet vis delto Amerikos kapitalistai dalinai pasiekė savo tikslo: Standard Oil Co. padėjo savo koją Mesopotamijoje. Dar didesni priešingumai pasirodė tarp Amerikos ir Anglijos Genujos konferencijoj. Amerikos trustas gavo, regis, koncesijų. Kaukaze ir privertė dar labiau nerimauti Anglus.

Priežastis, kuri stumia Amerikos kapitalistus tiesti rankas prie žibalo šaltinių Azijoje yra numatomas šiaurės Amerikos šaltinių išsekimas. Išbaigusi savo žibalą, Amerika vis delto nenori atsisakyti nuo pasaulinio galiuno garbės. Jei siekiant šio tikslo jai tektų kraują lieti, žudyti savo žmones, — kapitalistams tarnaujančiai valdžiai antareilis klausimas.

Del Lietuvos Piliečių Registracijos

		Taip	Ne
1.	Ar Tamsta pritari tam Lietuvos įstatymui, kad visi Amerikoj gyvenantieji Lietuvos piliečiai turi **įsiregistruoti** Lietuvos Atstovybėje arba josios įgaliotosiose įstaigose ligi **šių** metų gruodžio 22 dienos?	☐	☐
2.	Ar Tamsta pritari tam Lietuvos įstatymui, kad gyvenantieji Amerikoj Lietuvos piliečiai, kurie neįsiregistruos ligi gruodžio 22 d. šių metų, **neteks pilietybės teisių Lietuvoje?**	☐	☐
3.	Ar Tamsta pritari tam Lietuvos Atstovybės Washingtone įsakymui, kad visi Lietuvos piliečiai, gyvenantieji Amerikoj, įsiregistruodami turi išsiimti **pasus** ir užsimokėti po $10, o paskui kasmet atnaujinti pasus, užsimokant po $5?	☐	☐
4.	Ar Tamsta laikai teisingu tokį Lietuvos pilietybės įstatymą, kuris visus Lietuvoje gimusius žmones, bet išsiėmusius pilietybės popieras Amerikos Jungtinėse Valstijose, **išmeta iš Lietuvos piliečių skaičiaus?**	☐	☐
5.	Ar Tamsta manai esant reikalinga kreiptis į Lietuvos Seimą ir reikalauti, kad aukščiau paminėtieji įstatymai ir patvarkymai butų **atšaukti arba pakeisti?**	☐	☐

Balsuotojo Vardas-Pavardė .....

Adresas .....

Bažnyčia ir žmonės

Protaujantieji nudienos žmonės savo atsinešimu į bažnyžią pasiskaido į tris grupes; vieni jų juokiasi iš jos, kiti apgailauja, o treti visai jos nepaiso; pastarieji yra aršiausi. Kad tai yra tik kuklus pareiškimas faktų, galima matyti iš kunigų žodžių ir iš patyrimo. Iš kiekvienos sakyklos galima išgirsti niekinimus atšalimo nuo bažnyčios ir karštus prašymus paramos bažnyčiai. Žinoma tokie šauksmai buvo sukeliami kiekvienoj gadynėj, tečiaus tenka abejoti, ar buvo kada tokis visuotinas pasipriešinimas, ar atšalimas, kaip dabar. Kelios gentkartės tam atgal Lambetho konferencija butų atkreipusi domę visų. Dabar žmonės pasižiurėjo nusišypsodami, ar tikrai nuliudę į jos bejiegius žestus ir stebėjos, kuomet tikybai bus duota proga gyvuoti liuosai nuo viduramžio pančių. Taip pat žiurima į kitas protestonų bažnyčias; daugybė piliečių į jų pareiškimus atkreipia domės nedaugiau, kaip į užiančias muses.

Tenka stebėtis, kas bus su bažnyčiomis, kuomet senesnėgės gentkartės nariai, kurie dabar nors mažėjančiais skaičiais lanko ir remia jas iš papratimo, išmirs ir jų vietą užims dabartinė jaunesnėji gentkartė, kuriai bažnyčion ėjimas nėra pradžiapradžiu instinktu ir kuri, išmintingai, ar ne, jaučia, kad bažnyčia nieko svarbaus jai neturi. Negalėdamos palaikyti, ar pasigauti jaunuomenės išganymo žadėjimu, bažnyčios yra priverstos griebtis visokių nepaprastų budų; jos organizuoja vaikų ir mergaičių kliubus, prižiuri šokių svetaines, steigia biliardines rusyse. Visa tai yra gera, bet vargu tas yra tikyba; šitie dalykai primena nuskintų gėlių dėjimą į limuziną, kada baterijos yra negyvos.

Jungtinės Valstijos turi savo naivią "Bažnyčion ėjimo savaitę", bet dirbtinio alsavimo budų negali užtekti gyvybės palaikymui. Blaivu nuoširdumu galima paklausti, kas ten yra toj bažnyčioj, kad į ją ėjus? Kam mums rinktis kartą savaitėje, ne Dievo jieškojimui, o pagyrimui savęs už tai, kad jį atradom ir gerai suprantam plahus, kuriuos jis paskelbė keli šimtai metų atgal? Žmonės jaučia tikybos reikalingumą—pasižiurėkime į kiekvienos naujos sekos populerumą—tarytum kiekviena suteikia ką nors išalkusiems. Nei mirusi ritualybė, nei Avinėlio kraujas nieko nereiškia naujoviniam pasauliui. Nei vienas gilesnis žmogaus sielos reikalavimas nėra patenkinamas kartojimu "tikiu" (kredo), kurio nei vienu žodžiu netikima, arba giedojimu himnų apie palaimintąją ir tikrąją nemarybę—tą galimybę, nuo kurios didžiausis pasišventėlis purtos.

Plaukiodama po savo šešiolikto šimtmečio užtvenktuosius vandenius, bažnyčia mato žmonijos srovę tekant pro šalį į nežinomą vendenyną ir šaukia, kad ji bėganti prapultin. Gal but ir taip, tečiaus nenoroms prisimena pasididžiuojanti bejiegė motina, kuri žiurėdama į kareivių paradą sušunka: "Nei vienas nepataiko į koją tik "Džimis". O bažnyčia galėtų buti, kaip ji keistai mano kad yra, vadove ir jos tikyba galėtų buti tikyba, ažuot buvus viena mažesniųjų archeologijos šakų. Pirmyneigos tikybinėj minty visuomet buvo nusileidimais, pavėluotais nusileidimais aštriai kritikai, bet gautoji pamoka niekuomet nedavė vaisiaus. Žmonės vis dar tebeatsisako palcisti Rytų ir vidurinių amžių pasakų mišinį, kuris keistu budu sudaro tikybos esmę. Buvo ir yra šventų charakterių, kuriems Dievas ir Jonasas neatskiriami; vienas puola drauge su kitu. Bet tokie asmens retėja ir nudien tikyba ,sveika tikyba gali ateiti tik išsižadėjus apreiškimo idejos ir viso viršgamtinio sąstato, pastatyto pradžiapradžių karštuolių. Kristus tikrai nebuvo krikščionis. Jei Kristus buvo Dievu, tai jis mums nelabai svarbus; jei jis buvo vienas ilgos eilės tų žmonių, kurie nuo pradžios iki dabar su atsidėjimu, klaidžiodami jieškojo Dievo, tai jis yra begaliniai įkvėpingas paveikslas vertas tikėti. Teisiatikių tikybos Kristus yra Rytų raganiaus ir kunigaikščio partnerio mišinys. Nors krikščionybė gal niekad nebuvo taip neapkenčiama kaip dabar, tečiaus Kristus, kaipo žmogus, niekuomet neturėjo tokios visuotinos pagarbos, ypatingai tarpe jo bažnyčios priešų, kaip dabar.

Dabartinė gentkartė neskaito Biblijos. Visais žvilgsniais tas yra apgalėtina, tečiaus to priežasties netenka toli jieškoti. Bažnyčia tvirtina, kad tai yra Dievo žodis, kad jis atėjo iš dangaus — gražiai atspaustas ir apdarytas Oxfordo spaudos. Ačiu tam jos skaitymas sumažėjo. Jei kunigai tik paliautų tikėję, kad jie žino apie Dievą ir visa savo išgale paskelbtų, kad Biblija yra ne Jo, o žmogaus žodis, didžiausias žmonijos dokumentų, tai nebutų reikalo laikyti po vieną egzempliorių kiekviename viešbučio kambary—komersantams savo išlaidoms surašinėti. Dabartinei gentkartei tiesa, iš Dievo burnos nedaugiau įkvepianti už kopijuojamos knygos maksimą — ir labai sunki septintadienio mokytojams suprasti ir dėstyti. Jei aš bučiau Dievas, tai aš džiaugčiaus, jei žmonija paliautų dėjus savo teisiatikybes ant manęs.

Skaitytoju Balsai

[Už išreikštas šiame skyriuje nuomones Redakcija neatsako.]

VYRAI, PAJUDINKIM ŽEMĘ.

Nesmagu rašyti, rodos nereiktų nei kalbėti apie "Tėvynės Mylėtojų Draugystę". Jos tikslai kuosvarbiausi, kėlimas kulturos buvo ir bus svarbiausias žmonijos uždavinys. Pagal reikšmę ši draugija rodos turėtų turėti 25,000 narių, o turint tiek narių butų galima paleisti knygų dešimtimis tukstančių kelis kartus per metus. Apie kulturinę naudą nereikia nei kalbėti.

Net pertankiai girdime balsų iš visų kampų: siųskit knygų, duokit mums dvasios peno. Turim pripažinti, kad Amerikoj knygos parėjo per išsiuntimą Lietuvon, reikalavimas knygų juo toliau vis bus didesnis. Ką duosim, ką siųsim, patys neturėdami?

Turim ką nors daryti,—minėtą draugiją atgaivinti — sustiprinti, patys prisidėdami ir kitus prirašydami. Kiekvienose prakalbose tegul buna pašvęsta nors 10 minutų išreklamavimui šios draugijos. Garsinimas kokio nors daikto turi geras pasekmes. Pamatinė tiesa: pats padaryk, pats sau pasigelbėk. Lietuviai turi patys sau pasigelbėt. Nelaukim, kad kaimynai mums pagelbėtų. Metinį nario mokesnį $1.00 ir biedniausias gali ištesėti. Nagi, vyrai, pabandykime judinti žemę.

—F. Mikolainis.

PAŠOVĖ UŽPUOLIKĄ.

Andrew Simon, 35 m. amžiaus, 520 W. 55 gat., dailydė, pasimirė St. Bernardo ligoninėj. Jis buvo pašautas policisto užpuolime ant moters. Iš jo neišgauta jokio pareiškimo, bet policija mano jis buvo tas pats asmuo, kurs labai dažnai užpuldinėdavo moteris ir iššagindavo jas Kensingtono ir Englewoodo kolonijose.

CHICAGOS :: ZINIOS ::

DAUGIAU ŽINIŲ APIE P-IĄ KLIMEK.

Greitai dar septyni lavonai bus iškasti ir cheminiai analizuoti.

Lakštas po lakšto avantiurinė istorija žiaurios lenkės, p-os Tillie Klimek, kuri dabar randasi West Chicago ave. policijos priežiuroj, yra atidengiama. Iki šiol spėta sužinoti, kad ji turėjo daug vyrų ir daug mylėtinių. Visi jos buvusieji vyrai misteriškai išmirė, kas butinai verčia iškasti jų lavonus. Sąryšy su tuo p-ia Nellie Sturmer Koulik, kita lenkė, irgi yra areštuota ir tardoma. Policija numato, kad jiedvi senai buvo padariusios sumokslą vesti kuodaugiausiai vyrų, juos indrausti, nunuodinti ir pasinaudoti jų turtu. Nuotikiai, kurie privedė prie dabartinės labai įdomios investigacijos, yra sekami:

P-ia Tillie Klimek.

Anton Klimek, dabartinis ir ketvirtas jos vyras, su kuriuo ji apsivedė 1921 m., pranešama, mirštąs West sidės ligoninėj nuo arseniko. Jinai prisipažino jam davus arseniko. Tai buvo pirmas įvykis, kurs privertė areštuoti T. Klimek.

Frank Kupczyk, trečias vyras, su kuriuo apsivedė kovo mėnesy, 1919 m. mirė balandžio 25, 1921 m. Paliko jai $1,000. Jo lavonas iškastas spalio 31 d., š. m. Dr. McNally rado daug arseniko.

John Ruszkoksky, antras vyras, su kuriuo apsivedė vasario 17, 1914 m., mirė po trijų mėnesių, paliko $1,922. Lavonas iškastas lapkričio 11 d. Daromas cheminis analizas.

Joseph Milkiewicz, pirmas vyras, su kuriuo apsivedė 1898 m., mirė sausio 13, 1914 m., paliko $1,000. Jo lavoną iškasė pereitą šeštadienį. Daromas cheminis analizas.

John Guszkowski, 2031 Homer gat., buvęs jos mylėtinis, mirė 1914 m. Lavonas bus iškastas šią savaitę.

P-ia Rose Chudzinski, 2241 Lister gt., jos puseserė, mirė 1919 m. po atsilankymo su Frank Kupczyk vestuvių vakarienėn. Lavonas iškastas pereitą šeštadienį.

P-lė Helen Zakrzewski, 16 metų amžiaus, mirė 1915 m.; Stanley Zakrzewski, 16 m. amžiaus, mirė 1912 m.; ir Stella Zakrzewski, 23 m. amžiaus, mirė 1913 m. Visi trys pastarieji buvo vaikučiai p-os Frances Zakrzewski, 2013 Carolina gt., p-ios T. Klimek tetos, su kuria pastaroji gyveno nesutikime.

P-ia Nellie Sturmer Kovlik.

Woijcik Sturmer, pirmas vyras, misteriškai mirė 1918 m. Lavonas iškastas lapkričio 2 d., Dr. Wm. D. McNally rado arseniko.

Dorothy Spera dvejų metų amžiaus, dukraitė, mirė 1921 m. Ji buvo auginama p-ios Sturmer. Įsakyta iškasti jos lavonas.

Sophie ir Benjamin Sturmer, dvynukai, 7 mėnesių amžiaus mirė 1917 m. Juodu gimė dar p. W. Sturmer gyvenant, bet buvo sakoma buvę vaikai p. Kovlik dabartinio jos vyro. Jųdviejų lavonai busią iškasti neužilgo.

Valentine Sturmer, 22 metų, sunus, susirgo tėvui mirus 1918 m. Sakosi sirgęs nuo arseniko, kurio gal but, davusi jam jo motina. Jis tebegyvenna ir gelbsti policijai daryti investigaciją.

PAVOGĖ DU AUTOMOBILIU.

Vakar Chicagoj automobilių banditai turėjo mažą laimikį—pavogė tik du automobiliu. Tuo pačiu laiku policija surado devynis seniau pavogtus automobilius.

AREŠTAVO KETURIS AUTOMOBILIŲ VAGILIUS.

Policijai pasisekė areštuoti keturis senai ieškomus automobilių vagilius, kurie pavogę 53 automobilius. Areštuotieji yra: Fred Kieler, 37 m. Carl Olivieno, 17 m., James Dooley, 29 m.; ir Wm. Ford, 38 m. Dar vienas ieškomas. 19 automobilių surasta.

IEŠKO BANDITŲ.

West sidės policija stropiai ieško kelių banditų, kurie pagavo ir apiplėšė penkias moteris. Policija mano plėšimas buvo padarytas išrokavimu atimti nuo moterų brangius kailius, auskarus, branzalėtus ir žiedus. Sugrįžusios moterįs papasakojo netekusios suminėtų daiktų už $3,000.

KETURI SUŽEISTI GAISRE.

Vakar ištikus gaisrui, kurs sunaikino didesnę dalį dalį namo prie 1146-48 W. Ohio gat., keturi žmonės tapo pavojingai sužeisti. Jų tarpe randasi ugnagesių leitenantas, Joseph Gzeski.

IŠPLĖŠĖ APTIEKĄ.

Du ginkluoti banditai išplėšė aptieką ant kampo Home ave. ir Garfield gat. Paėmę už $160 vertės degtinės pabėgo automobiliu.

PRAMONIEČIŲ KONVENCIJA

Vakar atsidarė pirmoji sesija pramoniečių (I. W. W.) konvencija salėj po nr. 2179 Ogden ave. Konvencija tęsis per 21 dieną. Dalyvauja apie 37 delegatai, kurie, sako, reprezentuoją pusę miliono darbininkų. Edward Fayhe, iš Ogden, Utah, išrinktas konvencijos pirmininku.

IŠVOGĖ DEGTINĘ IŠ KARO.

Dešimts vyrų, su penkiais trokais, atvažiavo Chesapeak and Ohio gelžkelio kieman, prie South Water gatvės. Jie persistatę prohibicijos agentais iškrovė vieną karą degtinės į savo trokus ir nuvažiavo. Vėliau sužinota, kad jie buvo vagiliai, bet pervėlu.

RUSIJOS REVOLIUCIJOS PAMINĖJIMAS.

Lapkričio 7 d., Ashland Boulevard Auditorium salėj, įvyko 5-metinės sukaktuvės paminėjimui bolševikinės revoliucijos Rusijoj. Sukaktuves surengė šių metų pradžioj gi-

(Seka ant 6 pusl.).

Telephone Boulevard 5052
DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakare. Nedėlioj nuo 10 iki 12 ryto.
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Mes laikom pilną eilę importuotų ir naminių plunksnų bei pukų. Žemiausios kainos mieste. Prašom ateiti pasižiurėti. Mes taipgi atnaujinam ir garu išvalom senas plunksnas vidutinėmis kainomis. Priegalvius padarom užsisakymu.
SUPERIOR FEATHER & DOWN CO.,
1833 So. Halsted St.

Pasidarykite tokius namus, kuriais turėtų buti
Kietmedžio grindys, turi but uždėta ant senų grindų už sekamas kainas: už ketvirtainę pėdą:
Švarių aržuolo išgrindimui po ..... 12c.
Parinkto aržuolo išgrindimui ..... 10c.
Švarių klevo išgrindimui ..... 10c.
Galime pagelbėt tamistai, jei manai budavoti ir dar ne esi paskolos užtraukęs.
MORGAN PARK LUMBER CO.,
Tel.: Beverly 1279, 0397. Mes pristatom. 1955 W. 111th St.

Nebuk Apkurtes ir Neturėk Galvoj Užimo
Ispanijos kunigaikštis norint gimė kurčias, bet tapo išgydytas.
Mokslas chiropractic tapo išrastas daktaro, kuris priverčia kurčią girdėti. Netrotykite vilties, atsineškite šitą pagarsinimą už kurį išegzaminuosime veltui, bile dieną šio mėnesio. Valandos: nuo 1 iki 8 po pietų; subatomis nuo 1 iki 6; nedėliomis nuo iki 2.
H. AUPERL, D. C. IR PH. C.
SPECIALISTAS
NUO NEGIRDĖJIMO IR GALVOS UŽIMO
916 Diversey Parkway Netoli "L." stoties
Telefonas Buckingham 1826

RUDENS AIDAI
Nauja eilių knyga iš Lietuvos
Parašė Adomas Jakštas.
100 puslapių. Kaina — 40c.
TURINYS:
Paskutinis lapas. Traukinyje iš ryto. Kelionė. Pasaulis ir Dievas. Mano draugas. Saulė. Gyvenimo kalnas. Žmonijos idealas. Sapnas. Iš VI. Solovjovo. Tvanas. Iš VI. Solovjovo. Neprietelis. Pasauliui. Šaltinis. Nakties ramumas. Bus audra. Traukiny. Laimė. Ko mums reikia. Iš mužikų dainų. Iš Bourdillono. Jiega ir meilė. Nauji metai. Pavasariui. Iš A. N. Maikovo. Pastarasis atsisveikinimas. Dievuje. Dvi operi. Ex quo omnia. Iš Vl. Solovjevo. Mano draugei. Lietuviui. Mylėk. Kalėdos. Naujų metų dienai. Nekaltiems. Lėlė. Ką mes mokam? Nauja religija. Diplomatas. Varna. Pitagoro teorema. Homero vaikučiai. Vengrų bajoras. Raudonų eilių kalikui. Laisvamanių rauda. Klerikalų rauda. Dainiaus patarimas. Ant parnaso. Pranašas. Pasaka. Jaunas magas. Auka. Anatema. Valkolaikio daina. Kurmis ir sliekas. Batukas ir koja. Varlės politikės. Du gaidžiu. Kiaulė ir asilas. Dievas ir žvaigždės.
Reikalaukite tuojau.
NAUJIENŲ KNYGYNAS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

A + A
MARTYNAS ŠIEGŽDA.
Šiuomi pranešame draugams ir pažįstamiems, kad musų mylimą, vyrą ir tėvą ištiko netikėta mirtis, sekmadienį lapkričio, 12 dieną, pusiau septintą valandą rytą, tapo traukinio užmuštas. Martynas Šiegžda paeina iš Batakių miestelio, Kauno rėd., 53 metų amžiaus. Jo kunas randasi namuose po num. 8842 Houston Ave., So. Chicago, Ill. Laidotuvės įvyks trečiadienį, lapkričio 15 d., 9 val. rytą iš Švento Juozapo Bažnyčios į Švento Kazimiero Kapines. Gimines ir pažįstamus meldžiame dalyvauti laidotuvėse. Giliai nuliudę Agnetė moteris, sunus Juozapas; Ona Kirienė, Barbora Kossakauskienė, Petronėlė Pocienė, dukterys.

Tie, kurie vaikščiojate prie akių daktaro, ir turite akinių po kelias poras, o nei viena jums negelbsti, jums galva skauda, sprandą skaudą ir ausys užia, jus pagelbos niekur negaunate.
Ateikite pas mane, aš duosių patarimą.
P. A. MILLER
2128 W. 22nd St.,
Canal 5838

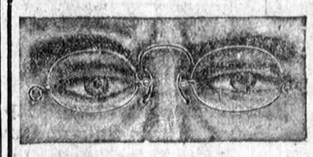
Reikalingi akiniai.
Jei kenti galvos skaudėjimą,
Jei akaitant raidės susilieja,
Jei iš raidės darosi dvi,
Jei turi uždegimą akių,
Jei akaitant ar siuvant akis skauda, tuomet reikalaukit akinių.
John J. Smetana
Akinių specialistas
1881 So. Ashland Ave.,
Kampas 18-os gatvės.
Ant trečio augšto virš Platt'o aptiekos, kambariai 14, 15, 16 ir 17
Valandos nuo 9 ryto iki 9 val. vak.
Nedėldieniais: 9 ryto iki 12 dienai.

TURIU garbės pranešti savo draugams ir kostumeriams, kad aš apleidau Bridgeportą 3258 S. Morgan gat. Uždėjau gražią laikrodėlių krautuvę su naujais vėliausios mados tavorais. Kainos labai numažintos, kiekvienam apsimokės atvažiuoti mano seniems kostumeriams ir bus užčėdyta pinigai. Taipogi taisau laikrodėlius, egzaminuoju akis ir pritaikau akinius.
Su godone,
Kaz. Michalauskis.
(Pavardė sutrumpinta)
C. MICHEL,
10947 So. Michigan Ave.
Roseland, Ill.
Tel. Pullman 0649

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryte
Telephone Central 3362
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakare
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

Dr. M. T. Strikol'is
Lietuvis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

Dr. V. A. Šimkus
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
3261 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 5052
Val. 10—12 A. M. 1—3 ir 6—9 P. M.
Ned. 10—12 A. M.
Residence Canal 2118

David O'Shea, A. M., M. D
Bustas, Edgewater Beach Hotel
5349 Sheridan Road
Tel. Edgewater 8380
Ofisas, 1724 S. Ashland Ave.,
Tel. Canal 0101 ir 0078
Valandos: 11 ryto iki 2 po pietų ir vakarais, išskiriant septintadienių vakarus.

Dr. Anelė Kaushillas D. C.
CHIROPRACTOR
Gydau be operacijų ir be gyduolių visokias staigias ir kroniškas ligas: nervų, reumatizmą, paralyžių, naktinį susišlapinimą, dusulį ir visas kitas ligas; vyrų, moterų ir vaikų. Patarimai dykai.
2159 W. 21 St., kampas Leavitt St.
Telefonas Roosevelt 8135
Val.: 5:30 iki 9 p. m. Sub. 1 iki 5, nuo 6 iki 9 p. m. Ned. 9 iki 12 a. m.

Nature Cure Institute
DR. J. A. VELONIS
Osteopathas, Chiropratas, Naturopathas
Gydau įvairias ligas, o ypatingai užsisenėjusias, be vaistų ir operacijų, — naujausiais budais.
4225 Archer Ave. Brighton Park.
Theater Bldg., 2-ros lubos.
Valandos: nuo 9 iki 12 dieną.
Nuo 6 iki 8 vakarais.
Nedėldieniais nuo 9 iki 12.
Tel. Lafayette 5698.

DR. P. ŽILVITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3243 South Halsted St.
Tel.: Boulevard 7179
VALANDOS:
9 iki 12 pietų, 6 iki 8 vakare
Rezidencijos Tel. Fairfax 5574
Chicago.

Naujieji Lietuvos Pinigai Litai
Jau siunčiama per
Didyjį Valstijinį Banką
Central Manuafcturig District Bank
1112 West 35th Street
Chicago.
Turtas virš $7,000,000.00.

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare, ir
2816 So. Michigan Ave.
Tel. Victory 9082
Nuo 1 iki 3 val. po piet.

Tel. Austin 787
DR. MARYA DOWIATT—SASS
Kątik sugrįžo iš Californijos ir vėl tęs savo praktikavimą po No.
5208 W. Harrison St.
Valandos 8—12 kasdieną ir 6—8 vakare išskiriant nedėldienius.

Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9693
Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moterišku, Vyrišku, Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Dr. Maurice Kahn
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel.: Yards 994
Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 3 ir 7 iki 9 v. nedėldieniais nuo 10 iki 1 val. po pietų.

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po piet, 6 iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryte
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St.

Office Hours: 10 iki 12 pietų 5 iki 7 vak.
Tel. Canal 2118
Dr. A. L. Yuska
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vieta:
4193 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Dr. Natalija Žukauskas ,
Gydau be operacijų ir be gyduolių visokias staigias ir chroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistė moteriškų ir merginų ligų.
943 W. 33rd Place
Phone Boulevard 0313
Patarimai dovanai.
Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.

Tlephonas Yards 5032
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, Ill.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryte ir nuo 5 iki 8 vakare.
Nedėlioms ofisas yra uždarytas

Telephone Yards 5834
DR. P. G. WIEGNER
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1532
DR. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų,
6 iki 9 vakare
3259 So. Halsted St., Chicago.

DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
kampas 18th St.
Valandos: 9—12 ryto ir 1—8 vak.
Phone Canal 0257

DR. A. J. BERTAŠIUS
PHYSICIAN IR SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Ned. 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

Chicagos Žinios

(Seka nuo 5-to pusl.)

musi komunistinė Darbininkų Partija. Apie 8:30 val. vakaro salė buvo apspitusi įvairių laikraščių pardavinėtojais, kurie susidėjo iš visokių tautų — rusų, anglų, žydų ir kitų. Buvo platinami radikaliniai laikraščiai. Žiurint į tokią daugybę laikraščių platintojų atrodė, kad salė bus jau kupina publikos, ir pasivėlavusiems nebus vietos. Taip prisiėjo manyti ir del to fakto kad komunistai skelbė savo laikraščiuose turį virš dešimts tukstančių narių, ir tukstančius simpatizatorių, ypatingai Rusijoj augusių žydų, kurių Chicagoj labai daug ir kurie skaito Rusiją savo gimtine šalimi. Kad ne tik Ashland Auditorium salė kupina publikos, bet kad ir trys tokios salės galėjo buti prisikimšusios, vertė manyti, dar ir tas faktas, kad Rusija jau senai nusikratė budelio caro ir kad šiandie ji "laisva" šalis. Bet įėjus salėn pasirodė kas kita — salė buvo pustuštė. Net apie devintą valandą salė nebuvo kupina publikos — buvo daug tuščių sėdynių žemai prakraščiuose ir balkone.

Vakarą atidarė ir pirmininkavo Darbininkų Partijos narys, Cras Krumbeni. Pirmiausiai sudainavo Internacionalą. Po to turėjo dainuoti žydų Laisvės Dainorių Draugija. Pirmininkas kvietė dainorius kelis kartus užimti vietą. Bet pasirieji nesiskubina. Po dešimt minučių choristai, šiaip taip, pradeda rinkties ant estrados. Visa tai darė blogą įspudį į publiką. Sudainavo Internacionalą ir Laidojimo maršą— silpnai. Choras mažas. Kadaise buvęs socialistų, vėliau suskaldytas ir susidėjęs su komunistais.

Kalbėjo J. Carney, "The Voice of Labor" redaktorius, apie Francijos ir Amerikos revoliucijas. Tai palyginęs su Rusijos revoliucija, išgyrė ir išaukštino Rusijos tarybų valdžią, kad ji elektrizuojanti visą Rusijos industriją ir varanti plačių liaudies švietimo darbą. Vėliau sustojo prie Amerikos kapitalistinės politikos ir didžiųjų Chicagos kapitalistinių laikraščių. Ant galo išgyrė Darbininkų Partiją, kuri, pasak kalbėtojo, trumpu laiku užkariausianti visas darbininkų organizacijas. Atsiekimui to tikslo buvo renkamos aukos. Surinkta $382.

Antras kalbėjo W. Z. Foster. Jis sukėlė publikoje biskį daugiau entuziazmo. Kalbėjo apie Rusijos social-revoliucionierių bylą ir apie Rusijos blokadą. Jis išgyrė Rusijos tarybų valdžią, kad ji davusi "Rusijos darbininkams daugiau laisvės negu kapitalistinės šalys duoda savo darbininkams".

Rusų balalaikų orkestra "Lyra" paskambino du gabalėlius. Paskiaus dainavo kažkoks rusiškai vadinamas Bolagannyj Kupliotist. Su tuo dainorium ir užsibaigė revoliucinė vakaktuvės.

Reikia pasakyti, kad tas vakaras buvo negyvas, išskyrus literaturos platinimą. Einantiems namon veltui dalino glėbius literaturos kurią prašė platinti šapose. Ne visi punktai, pažymėti programe, buvo išpildyti.

— **Šapos Darbininkas.**

Teatras -- Muzika

OPEROS ŠIOS SAVAITĖS PROGRAMAS.

Chicagos Grand Opera Auditorium teatre šią savaitę sekamos operos: Šiandie vakare "Carmen", trečiadienio vakarą "La Boheme", ketvirtadienio vakarą "The Snow Maiden", šištadienio dieną "L'Amore dei Tre Re," šeštadienio vakarą "The Jewels of the Madonna."

Lietuvių Rateliuose

P. STOGIO KONCERTAS.

Mus prašo paskelbti, kad trečiadienį, lapkr. 22 d., žinomas basistas Povilas Stogis duosiąs savo koncertą CSPS. salėj. Koncerte, be paties Stogio, dalyvausią dar pp. Nora Gugienė, Marijona Rakauskaitė, S. Cherry, O. Biežienė ir p. A. Pocius. Koncertą remia "Birutė.

P. Stogis, sako, rengiąsis su laiku patapti Kauno Lietuvių Operos dainininku.

TOWN OF LAKE.

Susirinkimas.

Ketvirtadienio vakarą, lapkričio 9 d., Davis Square Parko svetainėj, Teatrališkas Kliubas "Lietuva" turėjo savo paprastą susirinkimą. Jaunimo atsilankė gana skaitlingas burelis. Iš komisijų raportų pasirodė, kad gruodžio 10 d., š. m., yra rengiamas vakaras, kuriame bus sulošta Br. Vargšo veikalas Kryžius, keturių veiksmų drama. Lošimo vedėjas pranešė, kad repeticijos yra laikomos antradieniais ir ketvirtadieniais toj pačioj svetainėj. Veikalas bus lošiamas CSPS svetainėj ant 48-tos ir Honore gatvių.

Ateinantį nedėlios vakarą, lapkričio 19 d., J. J. Elias svetainėje, Labdarių kuopa rengia vakarą, kuriame taipgi Teatrališko Kliubo lošėjai vaidins vieno veiksmo vaizdelį, "Nutrukusi Styga." Nors veikalėlis mažas, bet gerai sulošus publika gali buti užganėdinta.

Praeitą antradienį, lapkr. 7 d., J. Letuko svetainėj buvo susirinkimas Atstovų Town of Lake Susivienijimo Lietuviškų organizacijų. Kadangi Susivienijimas per paskutinius porą metų buvo atidėtas į šalį, daug buvo kalbėta apie jo atnaujinimą. Pas delegatus matėsi geras upas. Išrinkta komisija patikrinti Susivienijimo buvusias knygas ir rupintis sužadinti susivienijusių draugijų veikimą. Ant galo buvo pakeltas klausimas, kas link 600 metų Vilniaus Jubilėjaus. Čia, kur buvęs nebuvęs išlindo klerikalų federacininkas, Butkiewicz, ir paleido visą kakarinę priešais—tą visą darbą atliksianti jų Federacija, nes taip klerikalų davatkos nutarusios. Kilo ginčai, kurie užsitraukė iki vėlumo. Draugijų delegatai pristigo kantrybės su juo peštis pradėjo skirstytis ir nieko tame dalyke nenutarė.

—Dar noriu priminti, kad keletas metų atgal Susivienijimas vedė aštrią kovą su tuomet buvusiuoju "Draugo" redaktorium, kun. Bučiu. Gal tai pasikartoti ir su dabartiniu daktaru... — **Lietuvis.**

BRIDGEPORTAS.

Susirinkimas.

Lapkričio 6 dieną, Keistučio spulkos name, 840 W. 33 gatvės, įvyko Lietuvių Auditorium B-vės direktorių ir draugijų atstovų susirinkimas. Įvairios komisijos išdavė raportus. Planų gaminimo komisija parodė daromus Auditorium statymo planus. Visi direktoriai sutiko ir ragino komisiją darbuotis ir toliau. Po Naujų Metų Auditorium busiąs pradėtas statyti.

Toliau finansų komisija raportavo Auditorium bendrovės turtą. Sulig raporto bendrovė turi tris išmokėtus lotus ir $25,000 pinigų. Komisija patarė visoms draugijoms ir pavieniams asmenims pasiskubinti nusipirkti bendrovės šėrų. Išreikšta reikalingumas kaip galima greičiau įsigyti lietuviams nuosavą svetainę. Tuomet nebereikės prašinėti kitų ir mokėti jiems brangias nuomas.

—**J. Antanaitis,** šėrininkas.

Pranešimai

Roseland. — Draugijų Saryšio delegatų palaikančių Aušros Knygyną, mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 14 d., 7:30 val. vak., "Aušros" kambariuose. Visi delegatai maloněkite atsilankyti laiku, nes turime daug svarbių dalykų svarstyti.

J. Tamašauskas, Sekret.

Liet. D. Kun. Keistučio Paš. Kliubo Dramos Skyrius rengia puikų vakarą su programu ir šokiais šeštadienį gruod. 2 d. vakare, McKinley Parko svetainėj ties Western Ave. ir 39 gt. Bus suvaidinta puiki komedija "Kurčias Žentas" su kitokiais pamarginimais. Po programo bus šokiai prie puikios muzikos.

Chi. Lietuvių Taryba laikys mėnesinį susirinkimą antradienį, lapkričio 14 d., Mildos svet., 3142 S. Halsted gat., 7:30 v. vak. Visi atstovai susirinkit; yra daug svarbių svarstymų.

— **Valdyba.**

....Pirmyn mišrus choras laikys dainų repeticijas svetainėj Wabansia Ave 14 d. Liuosybės svetainėj, 1822 Wabansia Ave. Pradžia 8 val. vak. Visi dainininkai maloněkite buti ant praktikos. O taipgi ir nauji norintieji dainuoti kviečiami prisidėti prie Choro.

— **Valdyba.**

Cicero. — Lietuvių Dramos Draugija stato scenoje penkiu veiksmų komediją "Avinėlis Nekaltasis" trečiadienį, lapkričio 15, Lietuvių Liuosybės svet., 14 gat. ir 48 Ct. Pradžia 7:30 val. vak.

— **Korespondentas.**

D'eną 36c-37c (ir taksai).
Vakarais 40c-30c (ir taksai).

MAJESTIC THEATRE

Monroe gat. arti State
Beperstoginis Vodevilius
Šeštad., Sekmad.
Šventėmis
45 ir 22c (ir taksai).
Šeiminiams rateliams
10c (išskiriant šeštad., sekmad. ir šventes.
Dideli komediniai aktai ir krut. pavaikslai
"Kur gauni pilną pinigų vertę."

Naujienų Exkursija!

Kurie manote važiuoti ant Kalėdų Lietuvon, privalote nevilkinant nusiimti savo paveikslus ir ateiti į Naujienų ofisą, kad išpildyti aplikacijas del passporto.

Exkursantai išvažiuos iš Chicagos 10 dieną Gruodžio, tad laikas trumpas, o reikalų atlikti yra gana daug.

Naujienų laivakorčių skyrius jum pagelbės visame veltui.

Kurie jau išpildė aplikacijas del passporto, pasistengkite gauti nuo darbdavių paliudijimus apie savo uždarbį, už 1919-1920-1921-1922 metus, o mes pagelbėsime gauti clearing popieras.

Atidai norinčių atsikviesti gimines iš Lietuvos

Naujienų Pinigų Siuntimo ir Laivakorčių Skyriaus vedėjas A. Ripkevičia važiuoja Lietuvon su Naujienų Exkursija 13 d. gruodžio, kaipo palydovas važiuojančių Lietuvon. Tad grįždamas iš Lietuvos žada atsivešti, tuos, kuriems laivakortės yra išsiųstos per Naujienas.

Todel, kurie manote kviesti savo artimus gimines ir norite, kad patyręs palydovas palengvintų jų kelionę, atsilankykite į Naujienų ofisą, kad iš kalno butų galima prirengti reikalingus dokumentus.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

JOSEPH AUGAITIS

Malonėkite atsilankyti į Naujienų ofisą reikale jusų laivakorčių, nes laiškas jum rašytas 1608 S. 50th Ct. sugryžo.

PAJIEŠKAU PUSBROLIO Juozapo Mažeikos, paeinančio iš Kucių kaimo, Ramigalos par., Panevėžio apskr. Gyvena kur-nors apie Chicago. Prašau atsišaukti.
KAZIMIERA (Pukyte) LIBERIENĖ,
11 Sigel Street,
Worcester, Mass.

APSIVEDIMUI

Pajieškau apsivedimui merginos, ar našlės be vaikų nuo 30 lig 40 metų amžiaus, mylinčios ramų gyvenimą. Aš esu 38 metų našlys, turiu rakandus ir turto. Prašau atsišaukti laišku, prisiunčiant kartu ir paveikslą.
JOHN NORVILA,
731 W. 14th Place, Chicago, Ill.

APSIVEDIMAI.

JIEŠKAU apsivedimui merginos nejaunesnės kaip 20 metų, esu vaikinas 27 žiemų. Mylinčios apsivesti, maloněsite prisiusti laišką susipažinimui ir platesněm žiniom. Atsakymą duosiu kiekvienai, kuri prisiųs su pirmu laišku paveikslą. Paveikslus pareikalavus grąžinsiu. Naujienos No. 4.
3210 So. Halsted St.
Chicago.

ĮVAIRŲS SKELBIMAI

STOGŲ DENGĖJAI

Kiauri stogai sutaisomi ir gvarantuojami, $4.00. Automobilių trokų patarnavimas visoj Chicagoj ir apielinkėj. Įsteigta 34 metai. Didžiausias ir geriausiai įrengtas stogų dengimo jardas Chicagoj. Tiktai patyrę unijos darbininkai čia dirba. J. J. Dunne, Roofing Co., 3411-3413 Ogden Ave. Tel. Lawndale 0114. — Visi Skyriai.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALAUJAMA MOTERŲ prie dešrinių žarnų darbo.
PATENT CASING CO.,
617 W. 24 Pl.
Arti Wallace gat.

REIKALAUJAMA MERGINŲ kiaušiniams egzaminuoti, prityrusių kiaušinių egzaminuotojų, geras mokesnis, nuolatinė vieta, geros darbo sąlygos. Atsišaukti.
GREAT ATLANTIC & PACIFIC TEA CO.,
445 W. 39 gat.

REIKALINGA MERGINA arba moteris į valgyklą prie virtuvės darbo, patyrimas nereikalingas; geras mokesnis. Atsišaukti — 4915 W. 14th St., Cicero, Ill.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

REIKIA vyrų ir moterų valdžios darbui, pašto klerkų, laiškanešių, geležinkelio klerkų, moterys, kaipo klerkos—typistės etc. O'Brien School, 219 S. Dearborn Street, Room 209.

REIKALINGAS DARBININKAS ir darbininkė prie namų darbo, moteriai mokėsiu $10.00 savaitei, valgis ir guolis.
Atsišaukite:
2500 Pershing Rd.,
buvusi 39 gatvė.
Tel. Lafayette 0919.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA LĖBERIŲ KAIP PAGELbininkų ant mašinų, nuo stukių, patyrimas neprivalomas. Ateikit prisirengę dirbti.

ACME STEEL GOODS COMPANY,
2840 Archer Ave.

LEBĖRIŲ reikia prie vežimų ir mašinos darbo ir pagelbininkų, nereikalingas patyrimas, nuo štukių, kaip išmoksite. Ateikit prisirengę dirbti.

ACME STEEL GOODS,
135th St., & I. C. Tracks,
Riverdale, Ill.

REIKIA VYRŲ
Lovoms springsus sustatyti. Atsišaukti po num.
1313 S. 55 Ct.,
Cicero, Ill.
KINNEY ROME CO.

REIKALINGAS BEKĖRIS, kuris mokėtų atsakančiai kepti juodą ir baltą duoną. Alga gera.
Kreipkitės:
B. VISOCKIS,
1800 West 46th St.,
Phone Lafayette 2831.

REIKALAUJAMA dviejų ištikimų vedusių vyrų firmoj įsteigtoj 1858 m. pardavinėti jos prekes Chicagoj. Geras uždarbis. Atsišaukti pas
J. R. WATKINS,
17 N. Crawford Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA šapos ir liejyklos darbininkų, ateiti į samdymo skyrių.
CRANE CO.,
So. Canal St. ir 15 gat. arba
So. Kedzie Ave. ir 40 gatve.

REIKALAUJAMA vyrų; nuolatinis darbas.
GREAT NORTHERN CHAIR CO.,
2500 Ogden Ave.

REIKIA MOLDERIŲ
Liejyklos darbininkų
Pajieginių kujamušių
Kalvių
Durkšlinio spausto operatorių
Baksų dirbėjų
Trokerių
Karų iškrovėjų

Vaikų pasisiųsti ir prie darbo dirbtuvėj virš 16 metų amžiaus.

Kreiptis — 1734 Fullerton Ave.

REIKALAUJA DARBININKų, naktinei ir dieninei permainai, geros darbo sąlygos; kreiptis į Jos. T. Ryerson & Sons, 16th ir Rockwell gat.

REIKALAUJAMA VYRŲ

Mums yra reikalingą keletas energingų ištikimų vyrų dirbti su mumis po keletą valandų kasdien, arba po keletą dienų į savaitę, be atsitraukimo nuo dabartinio jusų užsiėmimo. Geras uždarbis. Nuo $40 iki $50 į savaitę savo liuosu laiku. Atsišaukite tik šiandien lapkričio 14, nuo 6 iki 8 val. vakare.

Klauskite:
ADAM MARKUNAS,
856 1st Nat'l Bank Bldg.
68 W. Monroe St.,
Chicago, Ill.
Tel. Randolph 7400.

REIKALAUJA BUČERIO, kuris supranta savo darbą. Atsišaukit tuojaus.
836 W. 20 gat.

REIKALAUJAMA audėjų rankinėmis staklėmis kilimus austi. Prityrimas nėra butinas. Darbas nuo šmotų. Darbas nuolatinis.
OLSON RUG CO.,
1508 W. Monroe St.

REIKALINGAS patyręs farmaceutas. Geistina, kad butų registruotas. Kreipkitės:
MRS. A. ZIMMERMAN,
4254 Archer Ave.
Phone Lafayette 3439

REIKALAUJAMA TEKINtojų ir gludintojų.
Atsišaukti pas:
ARNOLD SCHWIMM,
1718 N. Kildare Ave.

PARDAVIMUI

PARDUODAMA GROSERnė ir bučernė visokių tautų apgyventoje vietoje, parduodama pigiai. Savininkas eina į kitą biznį. Kreiptis po num.: 3856 So. Sacramento Ave.

PARDAVIMUI EINAMAS GARAžo verslas ir taisymo šapa Beverly'je, 50 per 150 pėdų, turi darbo pilnai įtaisytai mašinšapei; lysas baigias už keturių metų. Parduodama pigiai.
PLUMMER REAL ESTATE,
7848 So. Halsted St.

PARSIDUODA arba pasirandavoja krautuvė su visais įrengimais. Gali but tinkama vieta saliunui arba saldainiams; lysas yra geras metams ir pusei; priežastis pardavimo yra kitas biznis, kuriame turi daug laiko padėti. Atsišaukite 1606 So. Halsted St.

SALDAINIŲ, cigarų, rašmenų, šaltumynų menė vakarinėj daly — didžiausis pigumas kokis kuomet buvo siulomas: seniai įsteigta, laikoma to paties asmens per pastarus 6 metus. Visuomet gerai vertės: tai yra vėliausio laiko vieta arti mokyklos ir didelės šokių svetainės; turi buti parduota už $1650.00. Visuomet vertą dvigubai tiek: 1331 N. Chicago Ave.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI SALIUnas, lietuvių kolonijoj. Priežastis pardavimo, turiu du bizniu.
549 W. 18th St.

PARDAVIMUI SALIUNAS VISOkių tautų apgyventoje vietoje. Biznis išdirbtas ir gražioje vietoje. Parduosiu už pirmą teisingą pasiulymą. Noriu greit parduoti, yra svarbus reikalas. Patirsite ant vietos.
2649 W. 47 St.

PARDAVIMUI
KEPYKLA,
GEROJ
VIETOJ.
918 W. 63 gatvė.

MUGĖS ir įvairenybių krautuvė geroj vietoj Westsidėj, su gyvenamais kambariais, parduodama pigiai turto likvidavimui.
641 North Cicero Ave.

PARDAVIMUI valgykla. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Randasi pietinėj miesto daly. Priežastis pardavimo liga. Kaina prieinama. Užsižymėkite šitą antrašą. Kreipkitės:
F. A. BUKAUSKAS,
4558 So. Paulina St.,
Tel. Bouevard 4497.

GROSERNĖ, skanskoniu ir mėsos krautuvė geriausiai apsimokama vieta northsidėj. Nėra jokios konkurencijos, turi buti parduota tuojaus. Puikiausi įtaisymai, kokius gali pirkti, didelis sandelis. Parduos labai pigiai tikrąjam pirkėjui. Pigi nuoma, geras lysas.
5110 N. Western Ave.

PARDAVIMUI saliunas, geroj vietoj. Parduosiu pigiai. Priežastis pardavimo patirsite ant vietos.
Atsišaukite:
3759 Wallace St., Chicago.

RAKANDAI

TURI BUTI PARDUOTA TUOjaus sykiu, ar po vieną vėliausios mados rakandai 5 kambariams už kiekvieną vidutinišką pasiulymą. Taipgi gražus Grojiklis Pianas su Ukelele prietaisu, rutuliai ir 10 metų garantija, ir dviguba sprendžina fonografas su rekordais ir deimantine adata. Nepraleisk šito didelio pigumo, viskas nauja ir galima užvaduoti pusę pinigų. Ateik tuojaus.
1922 So. Kedzie Ave.

PARDUODU 4 KAMBARIŲ RAkandus pigiai, nes noriu apleisti šį miestą.
Atsišaukite:
1916 S. Union Ave.
Galima matyti po 6 v. v. Subatoj po pietų ir nedėlioj visą dieną.

NAMAI-ŽEME

KAS TURIT
lotus išmokėję South Sidėj apie klioštorių arba Brighton Parke mainysiu ant farmos lygiom; turiu 80 akrų geros žemės be budinkų Wisconsino valstijoj lietuvių kolonijoj, arti Woodboro miestelio. Kas norit įsigyt už lotus farmą čia gera proga. Kreipkitės
J. NAMON,
808 W. 33rd Pace, arti Halsted
Telephone Boulevard 1550

AR TURI $850.00

Tai gali nupirkt namus kur jums randoms išsimokės pats namas ir puikioj vietoj sau turėsi gyvenimą, Parsiduoda 2 augštų tik pastatytas naujas medinis namas po 6 ir 4 kambarius; į pirmą augštą dabar galima kraustytis, viskas sulig šios dienos mados įtaisyta. Elektra, maudynės, augštas beizmentas cimentuotas, lubos pleisteruotos, kietmedis visur, forniso šiluma, lotas 30 pėdų pločio, puikioj vietoj South Sidėj, netoli 55 bulvaro, arti mokykla, bažnyčia, geriausia transportacija Chikagoj. Kaina tik $6,800. Įmokėt $850.00, o kitus jums randos išmokės. Skubinkit greit, ne visados su maža pinigų tokia proga pasitaiko.
J. NAMON,
808 W. 33rd Place, arti Halsted St.
Telephone Boulevard 1550.

Pardavimui dviejų augštų po 6 kambarius gražus murinis namas, augštas sklepas, elektros šviesa, vanios ir kiti moderniški įtaisymai; vertas $8,000, parduosiu už $6,000. 3750 S. Union Ave.; kreipkitės prie savininko.
M. JUŠKA,
4025 Grand Blvd.

VĖL BARGENAS
Parsiduoda 2 aukštų murinis namas po 5 ir 6 kambarius, fornisu apšildoma, elektra, maudynės, aukštas beizmentas cimentuotas, viskas sulig šios dienos mados įtaisyta. Randos neša $85.00 mėnesiui, kaina tik $7,850, įmokėt $2,900, o kiti lengvais išmokėjimais. Priežastis pardavimo dėl nesveikatos savininkas važiuoja Californijon. Namas randasi puikioj vietoj South Sidėj. Kas norit gero namo ir pigiai, atsišaukit greit.
J. NAMON,
808 W. 33rd Place, arti Halsted
Telephone Boulevard 1550

PARDAVIMUI namas, 3 kambariais ir krautuvė iš fronto. Sykiu parduosiu grosernę ir bučernę. Biznis geras; parduosiu pigiai.
5224 S. Mozart St.

NAMAI-ŽEME

PARDAVIMUI ARBA MAINYMUI.

Beveik naujas murinis namas 2-jų pagyvenimų po 6 kambarius; elektra, maudynės, aukštas cementuotas sklepas, visur kieti medžio trimingai, garu apšildoma abudu flatu, lotas 37x125, garažas vienai mašinai, rendos $97.00 į mėnesį, anglių nereikia duoti. Mainysiu ant mažesnio namo, lotų, automobilio, arba kokio biznio.
F. J. SZEMET & CO.,
4180 Archer Ave.
Tel. Lafayette 6824

PARDAVIMUI.

Savininkas parduoda 2 lotus, puikų kampą 59x125 pėdų, pietvakarinis kampas 72 gatvės ir Washtenaw Ave.; šrutynės, vanduo ir šaligatvis ištaisyta ir apmokėta; parduoda už — $850.00. C. Brandon, savininkas,
906 W. 51 Pl.

FARMOS!!!

PARSIDUODA FARMA

Pietinėj daly Alabamos. Čia nėra žiemos; per žiemą auga visokios daržovės. Vanduo puikiausias pasauly; climatas taipgi puikus. Čia žmonės atvažiavę išgyja be gydytojaus. Vasarą nėra karšta, o žiemą nėra šalta. Anglių nei malkų nereikia niekam pirkti, nei nieko prašyti, tiek gali imti, kiek tik tau reikia. Užteks ant šimto metų. Farma stovi puikioj vietoj, ant dičkelio, 2½ mailės nuo miestelio Foley, Ala., geras marketas. Viską gali parduoti ka tik užaugini. Farma susideda iš 40 akrų žemės, visa naudinga. Žemė visa aptverta d[illegible]tine tvora, ir pertvarstyta į kelis šmotus. Gyvuliai visi jauni, gerame stovyje. 2 mulai darbiniai, 1 arklys boginis, 4 karvės, 2 telyčios, 5 kiaulės, apie 20 vištų, ir viščiukų. Vežimas, bogė ir visa mašinerija, kokios tik reikia apdirbti žemę — viskas "komplyt", ir geriausiam stovy, nereikia nieko taisyti nei pirkti. Vaisiniai medžiai, kurie jau veda vaisius: griušės, pyčės, orinčes ir kiti. Avižų penki akrai pasėta ant žiemos. Kornu apie 150 bušelių, saldžiuju bulviu 150 bušelių, ir ryžių dar nekultų. Viskas tas eina prie farmos. Nieko nereikia, tik atvažiuok ir gyvenk. Parsiduoda labai pigiai. Priežastis pardavimo yra tokia: mano moteris miestelienė, nenori gyventi ant farmos, tai esu priverstas parduoti.

Platesnes informacijas suteiksiu per laiškus. Mano antrašas toks:
W. A. NAUJOKAS.
R. F. D. No. 1, Box 21, Foley, Ala.

MORTGEČIAI-PASKOLOS

PINIGAI PASKOLAI
ANTRO MORGIČIAUS ANT 6%
Išmokėt galima mėnesiniais išmokesčiais Perkam bondsus, notas ir kontraktus.
LOUIS STERN & CO.
5 North La Salle St.
Kampas Madison. Tel. Main 4845

MOKYKLOS

VALENTINĖS DRESSMAKING COLLEGE.
2407 West Madison Street
Tel. Seeley 1643
Kirpimas, dezaininimas, siuvimas, dresmaking ir pattern maker. Bizniui ir namų dėvėjimui. Dienoms ar vakarais klesos. Specialis namų kursas moterims ir merginoms, atsineškit audėklą, sukirpti, pritaikyti ir pasidaryti sau drapanas.
Biznio ir namų kursai skrybėlių padarymui. Kreipkitės, rašykit, arba telefonuokit klausdamos informacijų.
Sara Patek, pirmininkė.

DIDŽIAUSIA MOKYKLA CHICAGOJ

Designing, kirpimo, fitavimo ir siuvimo vyriškų ir moteriškų drapanų. Musų sistema yra geriausia. Čia mokiname atskiruose departamentuose pilną siuvimo amatą. Mokiniai aktuališkai kerpa, mieruoja ir siuva drapanas, prie geriausiai įrengtų sąlygų. Išmokinama į trumpą laiką ir už labai prieinamą kainą. Išmokęs amato, be darbo nebusi.
Ateikite pasiteirauti, tas nieko neprekiuoja.
Atdara dienom ir vakarais.
MASTER SYSTEM DESIGNING SCHOOL,
190 N. STATE STREET, CHICAGO
Kampas Lake Str., ant 4 lubų

MOKYKLOS

Vyrams ir moterims mokintis barberio amato dienomis ar vakarais. Kuomet mokiniesi, gali uždirbti gerą pinigą.

International Barber College
653 ir 609 W. Madison St.

REIKIA
VYRŲ SKUTIMO MOKYTIS.
Dienomis ar vakarais. Geriausis Amerikoj verslas. Visuomet darbo yra. Geras mokesnis. Gali uždirbti besimokindamas. Ateik. ar parašyk.
MOLER BARBER COLLEGE,
105 S. Wells St., Chicago.